

Vit maktmusik

BRÅ-rapport 1999:10

Denna rapport kan beställas hos bokhandeln eller hos
Fritzes Kundtjänst, 106 47 Stockholm. Telefon 08-690 91 90,
fax 08-690 91 91, e-post fritzes.order@liber.se

Produktion:

Brottsförebyggande rådet, Infomation och förlag,
Box 1386, 111 93 Stockholm. Telefon 08-401 87 00, fax 08-411 90 75,

E-post info@brottsforebygganderadet.se

BRÅ på Internet: www.brottsforebygganderadet.se

ISSN 1100-6676, ISBN 91-38-31579-3

Omslag: Ahlm & Partners

Tryck: Tierps Tryckeri AB, Tierp 1999

© Brottsförebyggande rådet

Innehåll

Förord	5
Sammanfattning	7
Inledning	9
Syfte och metod	10
Vit maktmusik - en växande industri	11
Vit maktmusikens historia	13
Vit maktmusikens födelse - Skrewdriver och Ian Stuart Donaldson	13
Från gatukämpar till rockstjärnor - den svenska Vit maktmusikens historia	14
Musikrörelsen formeras	15
Ideologi	16
Spridning av det rasideologiska budskapet	26
Försäljning av CD-skivor m.m.	26
De svenska skivproducenterna bland de marknadsledande	27
Konsertverksamhet	28
Tidningar och tidskrifter	30
Internet	31
Rivalitet och konflikter	32
Musikens interna betydelse	33
Musikens roll i Vit maktvärldens högtider	33
Strategi	35
Musikens ekonomiska betydelse för rörelsen	35
Konsumtionen av det rasideologiska budskapet	39
Musikens genomslagskraft	39
Spridningen av tidningar och övrigt propagandamaterial	41
Samhällets åtgärder	43
Polisens åtgärder mot konserter	43
Åtgärder i skolan	44
Det rättsliga läget	45
Anmälningar till Justitiekanslern	45
Vem anmäler musiken?	47
Vit maktvärldens motstrategier	50
Gärningsmännen	51
English summary	52

Förord

Rasism och främlingsfientlighet har under de senaste 15 åren kommit allt mer i fokus i den offentliga debatten. Den så kallade Vit maktmusiken intar en central roll i den rasistiska undergroundkulturen och utgör det kanske främsta medlet för organiserade rasister att sprida sitt budskap och vinna anhängare för sina åsikter. Justitieminister Laila Freiwalds har också, då ämnet debatterats, aviserat och vidtagit åtgärder direkt riktade mot denna form av musik.

Denna rapport utgör en kartläggning och analys av Vit maktmusiken. De huvudsakliga frågor som tas upp är: Vad är det för ideologi och föreställningsvärld som torgförs i musiken? Hur sprids det rasideologiska budskapet? Vilken betydelse har musiken inom den rasideologiska rörelsen, exempelvis ekonomisk? I vilken omfattning har musiken nått ut? Vilka åtgärder, såväl rättsliga som andra, har samhället vidtagit mot denna typ av musik?

Rapportens författare är Helene Lööw, verksam vid BRÅ.

Stockholm i september 1999

Ann-Marie Begler

Sammanfattning

Rasism och främlingsfientlighet är ett ökande problem i det svenska samhället. Inom den rasistiska undergroundkulturen intar den så kallade Vit maktmusiken en central roll. Den utgör det kanske främsta medlet för de rasideologiska aktivisterna att sprida sitt budskap.

Den rasideologiska undergroundkulturen utgörs av en rad olika mer eller mindre organiserade grupperingar. De flesta är lokalt förankrade och det finns ingen ideologiskt eller organisatoriskt samlad rörelse. Den enda större gruppering som finns är Nationalsocialistisk Front (NSF).

Vit maktmusiken består av flera olika musikstilar; rasistisk country & westernmusik, arisk folkmusik, vikingarock och på senare år musik inspirerad av så kallad Black Metal musik. Vit maktmusiken kom till Sverige i slutet av 1970-talet/början av 1980-talet. Den första skivan producerades i slutet av 1980-talet. Till en början var ekonomin dålig för de bolag som gav ut musiken, men under 1990-talet blev produkterna allt mer professionella och en växande musikindustri började etablera sig.

Den rasideologiska undergroundkulturens föreställningsvärld som speglas genom Vit maktmusiken innehåller vissa huvudkomponenter. En sammanhållande tanke är föreställningen om den ”judiska världskonspirationen”, man föreställer sig att medierna, polisen, byråkratin, de intellektuella osv. kontrolleras och styrs av judarna. En del av antisemitismen utgörs också av de så kallade historierevisionisterna eller förintelseförnekarna, som vill bevisa att förintelsen inte skett. Den rasideologiska undergroundkulturen är också revolutionär och ser tillbaka på den tyska nationalsocialismen, även detta speglas i musiken. Man ser även ”moraliska fiender” i homosexuella, narkomaner, företrädare för porrindustrin, pedofiler, våldtäktsmän och så kallade asociala element.

Det är svårt att få någon klarhet i hur omfattande försäljning och produktion av CD-skivor med Vit maktmusik är, eftersom bolagen inte öppet redovisar sin försäljningsverksamhet. I maj 1999 fanns dock 322 olika CD-skivor av Vit maktband till salu på Internet. Utgivningen av musiken ökade under första delen av 1990-talet för att sedan ligga kvar på en konstant nivå under de följande åren. Under 1990-talet har också de svenska skivproducenterna av Vit maktmusik blivit bland de marknadsledande i världen. Försäljningen av musiken är, tillsammans med andra produkter, som säljs via postorderfirmor, en av de ekonomiska baserna för den rasideologiska undergroundkulturen.

Under senare år har Vit maktmusiken i allt större utsträckning blivit föremål för olika åtgärder från samhällets sida. På olika håll i landet har till exempel en rad skolor förbjudit eleverna att lyssna på musiken på skoltid.

Anmälningar mot producenter av Vit maktmusik faller vanligtvis under tryckfrihetslagen - de är alltså inte brottmål. Under perioden 1993-1998 gjordes cirka 20 JK-anmälningar rörande Vit maktmusiken. Motivet till anmälningarna var att det handlade om hets mot folkgrupp. Endast tre av dessa har dock lett till juridisk

prövning. En anledning till detta är att Vit maktbolagen följer det rättsliga läget mycket noga och konsekvent vidtar åtgärder för att inte kunna fällas i domstol.

Inledning

Under de senaste 15 åren har rasism och främlingsfientlighet allt mer kommit i fokus i den offentliga debatten. Ett av de områden som fått särskild aktualitet är brottslighet med rasistiska förtecken, ofta i form av våldsbrottslighet och ibland mycket grov sådan. Ju större utbredning rasismen får, desto större är riskerna för en ökad frekvens av rasistiskt relaterade våldsbrott. Från regeringshåll har man också uttryckt oro och under 1980- och 1990-talen har ett flertal utredningar tillsatts för att se över problemet och för att föreslå åtgärder som syftar till att motverka en sådan negativ utveckling.

Vit maktmusiken intar en central roll i den rasistiska undergroundkulturen. Den utgör det kanske främsta medlet för organiserade rasister att sprida sitt budskap och vinna anhängare för sina åsikter. Justitieminister Laila Freivalds har också, då ämnet varit föremål för debatt, aviserat åtgärder direkt riktade mot denna musikform.

I regeringsrapporten ”Rasistiskt och främlingsfientligt våld”, ges följande beskrivning av Vit maktmusiken och dess roll:

Vit maktmusiken är en av nycklarna till den rasideologiska undergroundkulturen. Musiken, konserterna och musiktidningarna är på många sätt den moderna rasideologiska rörelsen. Dessa aktiviteter ger aktivisterna möjligheter att nå utanför sina normala rekryteringsbaser.

Vad är det då för musik man talar om? Vad är det för idéer och föreställningar som torgförs i den? Vilken betydelse har den internt inom den rasideologiska undergroundkulturen? Hur, av vem och i vilken omfattning sprids den och vad har samhället vidtagit för åtgärder mot den? Det är några av de frågor som denna rapport ska bidra till att besvara.

Varje revolutionär rörelse har sin egen musik, sina egna dikter och poeter. Musiken i sig själv skapar inga revolutioner och musikerna kommer knappast att leda något framtida uppror. Men den revolutionära protestmusiken skapar drömmar, visioner, fantasier och bilder av det utopiska samhälle som ska följa efter revolutionen. Vit maktmusiken är den moderna revolutionära rasideologiska undergroundkulturens protestmusik och det är om den, som denna rapport ska handla. I rapporten används termerna *rasideologisk undergroundkultur* alternativt *Vit maktvärlden* för att beteckna de grupper och individer som binds samman av att de är antidemokrater, som är revolutionära till sin karaktär och som valt att ställa sig utanför det politiska systemet och samhället i övrigt och tror på den vita rasens överlägsenhet samt en judisk världskonspiration. I rapporten kommer även termerna *aktivister* och *sympatisörer* att användas för att beteckna olika nivåer av aktivism inom Vit maktvärlden. Med aktivister avses de individer som själva bedriver verksamhet, till exempel ger ut tidningar och tidskrifter, de som har ett långvarigt djupare engagemang i olika delgrupperingar, till exempel författar artiklar, driver lokalverksamhet etc. Med sympatisörer avses de som prenumererar på olika tidskrifter och delar rörelsens grundläggande

värderingar utan att vara särskilt aktiva. De kanske deltar sporadiskt i demonstrationer och möten.

Det finns mycket få studier om den rasideologiska undergroundkulturen och ännu färre som berör musiken.¹ Den största delen av forskningen har fokuserats på kulturen som en politisk och ideologisk kraft. Rasism som undergroundkultur och livsstil, har dock varit föremål för en del undersökningar, bland annat i samband med studier av rasistiskt våld och i studier om förändringar inom den allmänna opinionen vad gäller inställningen till flyktingar och invandrare.²

Syfte och metod

I rapporten kommer Vit maktmusiken, dess roll inom de rasideologiska och nationalsocialistiska grupperna, dess betydelse för spridningen av det rasideologiska budskapet, och dess betydelse för finansieringen av verksamheten att behandlas. Rapporten innehåller även en fallstudie om den roll Vit maktmusiken spelar för tillväxten av den svenska rasideologiska undergroundkulturen samt en genomgång av Vit maktmusiken och lagstiftningen. Musikindustrins framväxt berörs också liksom kortfattat hur de olika ideologiska komponenterna framställs i musiken.³

Såväl musiken som den rasideologiska undergroundkulturen är internationella fenomen och kommer därför att analyseras som sådana. En beskrivning och analys av Vit maktmusiken är också svår att göra utan att komma in på andra delar av Vikt maktvärldens propagandakanaler, till exempel tidningar och Internet. Dessa utgör ofta en del av musikindustrin och kommer därför också att behandlas i rapporten. I rapporten återfinns även en genomgång av de anmälningar som gjorts till Justitiekanslern rörande Hets mot folkgrupp. De anmälningar som rör musik har här blivit föremål för en särskild studie. Rapporten innehåller även ett avsnitt om de individer som dömts för hets mot folkgrupp.

¹ Se till exempel Lazlo Kurti, *Rocking the state: Youth and Rock Music culture in Hungary, 1976-1990*, East European politics and Societies, volume 5, no 3 1991 (Cit. Kurti 1991).

² Se till exempel, Helmut Willems, *Fremdenfeindliche Gewalt: Einstellungen, Täter, Konflikteskalation*, Opladen 1993, Hans - Owe Otto och Roland Merten, (hrsg), *Rechttradikale Gewalt im vereinigten Deutschland: Jugend im gesellschaftlichen umbruch*, Opladen 1993, Anders Lange och Charles Westin, *Ungdom om invandringen II: Förhållningssätt till invandring och invandrare 1993, preliminär version, Nov 1993*, CEIFO, Stockholms universitet.

³ Det är dock inte möjligt att inom ramen för denna rapport analysera samtliga ideologiska delkomponenter, eller varje aspekt av den rasideologiska undergroundkulturens livsstil, interna strukturer och normer. Rapporten kommer därför att ta fasta på några av dessa aspekter, såsom rasideologin och antisemitismen, då det är dessa som för det mesta - i de fall musiken anmäls för Hets mot folkgrupp - blir föremål för rättsliga åtgärder.

Rapporten bygger på en rad olika materialkategorier, som tidningar och tidskrifter utgivna av olika nationalsocialistiska och rasideologiska grupper, videoband från möten och konserter, klisterdekal, flygblad, skivor, och CD-skivor. Men också på intervjuer och fältstudier. Källmaterialet är svårtillgängligt, eftersom det inte säljs i vanliga affärer. Det är heller inte allt material som utannonseras i Vit maktidningar och på olika webbplatser. Någon fullständig genomgång av allt material är därför inte möjlig att göra. Några Internetadresser eller förteckningar över Vit maktband kommer inte heller att presenteras.

Vit maktmusik - en växande industri

Den rasideologiska undergroundkulturen utgörs av en rad olika mer eller mindre organiserade grupperingar. De flesta av dessa är lokalt eller regionalt förankrade. Det finns ingen ideologiskt eller organisatoriskt samlad rörelse. Den enda större gruppering som finns är Nationalsocialistisk Front (NSF) med säte i Karlskrona. Organisationen har för närvarande sex så kallade ortsgupper och två avdelningar och finns representerade på ytterligare elva orter i landet.⁴ Vid sidan av NSF finns Nationella Fronten i Östergötland och Småland. Denna bildades år 1998 och är en sammanslagning av Östgöta NS och Smålands SA. En annan gruppering är fängelseorganisationen Ariska Brödraskapet, bildad år 1996, vars medlemmar rekryteras på landets fängelser. Medlemskap beviljas endast personer som dömts för grova brott med rasistiska inslag. Bland medlemmarna, av vilka flertalet fortfarande (1999) sitter i fängelse, finns personer inblandade i det så kallade Kodemordet⁵, mord eller dråp på homosexuella, mordbrand samt grova misshandelsbrott mot meningsmotståndare och invandrare. Ariska Brödraskapet var även ansvariga för den oaptrade brevbomb som skickades till justitieministern Laila Freivalds i mars 1997.⁶ Organisationen har under våren och sommaren 1999, efter en omstruktureringsfas på grund av en ledande medlems avhopp, återupptagit verksamheten.⁷

⁴ NSF har ortsgupper i Karlskrona, Klippan, Trelleborg, Haninge, Trollhättan och Örebro. Lokalavdelningar finns i Staffanstorps och på Gotland, kontaktpersoner i Helsingborg, Ljungby, Småland, Vellinge, Karlshamn, Skaraborg, Halmstad, Sösdala, Österlen, Sölvesborg och Ludvika, Den Sanne Nationalsocialisten nr 1 1999.

⁵ I augusti 1995 mördades den 14-årige John Hron i Kode av en grupp aktivister och sympatisörer.

⁶ Säpo verksamhetsåret 1998, s. 30-31, Heléne Löw, Nazismen i Sverige 1980-1997, Ordfront 1998. (cit. Löw 1998)

⁷ Ariska Brödraskapet informerar, juli 1999.

Dessutom finns olika regionala och lokala grupper samt en ockult del av den rasideologiska undergroundkulturen. I miljön ingår även en rad olika tidningar och tidskrifter, postorderfirmor, skivbolag och butiker. De största bland de tidningar och tidskrifter som kan sägas ingå i den rasideologiska undergroundkulturen är, Stormpress, - oberoende nationalsocialistiskt, Den Sanne National-socialisten (utges av Nationalsocialistisk Front), Nordland, (utges av Nordland/88musik Ab), Blood & Honour Scandinavia, (samnordisk produktion, svensk utgivare Ragnarock Records), Folktribunen, (oberoende patriotisk tidskrift), Info-14, (oberoende), Mimer, (oberoende tidskrift). Tidningarna och tidskrifterna kan i vissa fall vara knutna till olika lokala eller nationella grupper, men är för det mesta fristående. Det finns även en omfattande Internetverksamhet som bedrivs av enskilda aktörer, smågrupper, bolag och tidskrifter och som bör föras till Vit maktvärlden.⁸

Den rasideologiska undergroundkulturen är ingen samlad eller enhetlig rörelse. Det är inte så att de olika grupperingarna understöder eller ens tolererar varandra, utan interna stridigheter förekommer ofta.

Många musikstilar

Vit maktmusiken är inte en musikstil utan flera olika. Den är lika mångfacetterad som musiklivet i övrigt. En speciell del av Vit maktmusiken utgörs av Ku Klux Klan inspirerad Country & Westernmusik. Denna speciella variant av rasistisk Country & Westernmusik dök upp i den amerikanska södern under 1960-talet. Även i Sverige har det givits ut CD-skivor i den här speciella musikstilen.

En annan undergrupp inom Vit maktmusiken är den så kallade ariska folkmusiken. Under senare tid har ytterligare en musikstil tillkommit som är inspirerad av den så kallade Black Metal musiken. Denna musikstil representeras i Sverige bland annat av Stockholmsbandet Sigrblot, som definierar musikstilen som "hatfylld atmosfärisk metall" och sig själva som ett "rasmedvetet antikristet band". Bandet säger sig även vara starkt influerat av fornnordisk mytologi.

Ytterligare en kategori utgörs av den så kallade Vikingarocken. Vikingarocken är långt ifrån alltid uttalad Vit maktmusik, utan oftast extremnationalistisk till sin karaktär. Vikingarocken är ett svenskt fenomen, som i viss utsträckning skulle kunna sägas vara en form av dansbandsinfluerad musik i nationalistbranschen. De olika Vit maktbolagen utger även mängder av CD-skivor med äldre nationalsocialistisk musik, marscher, kampsånger och tal.

⁸ Bland det material som sprids på Internet återfinns dokumentation från möten och konserter (bilder, video - och ljudupptagningar). Våren 1999 startades även en radiokanal för Vit maktmusik på nätet - White Power Radio.

Vit maktmusikens historia

En av nycklarna till att förstå den rasideologiska undergroundkulturen är Vit maktmusiken. Musiken är den del av propagandan, som möjliggör för rörelsen att nå utanför sin normala rekryteringsbas och nå en större grupp människor. Vit maktmusiken har även kommit att bli något av den svenska rasideologiska rörelsens kännemärke.

Vit maktmusikens födelse - Skrewdriver och Ian Stuart Donaldson

Ian Stuart Donaldson avled den 24 september 1993. Han dog av de skador han ådragit sig i samband med en bilolycka. Donaldson, som föddes 1958, var på många sätt Vit maktmusikens skapare.⁹ År 1975 bildade han bandet *Tumbling Dice*, uppkallat efter en av Rolling Stones många hits. Gruppen spelade huvudsakligen coverversioner av Stones, The Who och Free på lokala pubar i arbetarklassområden i Poulton-le-Fylde och i Blackpoolområdet. År 1977 ändrade bandet namn till *Skrewdriver*. Det var också under denna period som man ändrade sin image och stil från punk till skinheads.¹⁰ Donaldson grundade år 1979 aktionsgruppen *White Noise*, vars målsättning var att lansera *Skrewdrivers* filosofi om "vit" överlevnad och revolution. Aktionsgruppen allierade sig med extremnationalistiska *British National Front*. Mellan åren 1983 och 1985 kom en rad band, med anknytning till extremnationalistiska och rasideologiska miljöer, att anamma *Skrewdrivers* heavy metal sound när de framträdde på klubbar och i hyrda lokaler i England, dåvarande Öst- och Västtyskland, Holland, Belgien, Sverige, Frankrike, Kanada, Brasilien och Australien.¹¹

⁹ Ian Stuart Donaldson har sedan sin död blivit föremål för närmast rituella hyllningar. En rad sånger, CD skivor och otaliga konserter runt om i världen har tillägnats hans minne. Se till exempel *Farewell Ian Stuart, a tribute, No Remorse*, CD, 1994, *Ode to Ian*, CD by Bersärkarna, 1994, *Blod & Ära* nr 1 1993 (specialnummer tillägnat Ian Stuart Donaldson).

¹⁰ Joe Pearce, *Skrewdriver: The first ten years*, Skrewdriver services 1987, s. 5ff.

¹¹ Mark Hamm *American Skinheads: The criminology and control of hate crime*, Praeger series in criminology and crime control policy, Westport Connecticut 1993. s. 31-36 (Cit. Hamm 1993).

Donaldsons idé var att byta ut tröttsamma och långtråkiga möten med ändlösa tal mot rockkonserter med Hitlerhälsningar, ritualer samt flaggor och fanor. Han skapade en politisk plattform utan partiadministration, medlemskort och partiapparat. Den amerikanske kriminologen Mark Hamm hävdar att framväxten av skinheadskulturen som en internationell ungdomskultur, i stor utsträckning berodde på Ian Stuart Donaldsons musikaliska talanger, politiska aktivism, affärstalanger och stora tur.¹² Kring Ian Stuart har en omfattande mytologi byggts upp, såväl under hans livstid som efter hans död.

Från gatukämpar till rockstjärnor – den svenska Vit maktmusikens historia

Vit maktmusiken kom till Sverige i slutet av 1970-talet/början av 1980-talet. Vid denna tidpunkt började anti-invandringsorganisationen Bevara Sverige Svenskt (BSS) att sälja kassetband som de benämnde ”Musik för patrioter”. Även konsertverksamheten kom tidigt till Sverige. Redan 1985 hölls den första konserten i Stockholm. Likaså bildades under 1980-talets mitt olika Vit maktrockband, som snabbt blev kända såväl inom som utom rörelsen. År 1986 bildades till exempel ett av Sveriges mest kända Vit maktband – Dirlwanger. Samma år grundade en grupp unga skinheads i Södertälje organisationen Rock mot kommunismen. Den första konserten organisationen organiserade, blev dock ingen större succé, eftersom möbler och inredning för 6 000 kronor slogs sönder.

Den första skiva som producerades i Sverige i slutet av 1980-talet, var Nordland 1. Skivan pressades av det tyska bolaget Rock O Rama. Division S, ett annat i dessa sammanhang ryktbart svenskt Vit maktband, bildades år 1989. Bandets första karriär som rockmusiker varade dock inte länge, eftersom några bandmedlemmar greps för inbrott i ett vapenförråd år 1991.¹³

Under den första fasen av Vit maktmusiken var Ultima Thule det mest kända bandet utanför Vit maktvärlden. Ultima Thule har aldrig spelat den mer explicita, klart uttalade formen av rasideologisk musik - snarare en form av extremnationalistisk musik. Ultima Thule blev snabbt ett internationellt känt band. Bandet var fram till år 1993 något av Sverigedemokraternas husband. Merparten av skivförsäljningen skedde via dessa och liknande extremnationalistiska grupper post-orderförsäljning. År 1993 hamnade bandet i blickpunkten, då det skrev under ett skivkontrakt med det kommersiella bolaget Marianne Records. Kontraktet väckte våldsamma protester från andra artister som inte ville förknippas med Ultima

¹² Hamm 1993, s. 31.

¹³ Löw 1998, kap. 6.

Thule och från samhällsdebattörer.¹⁴ Samtidigt tog bandet avstånd från de rasideologiska grupperna. De fördömande reaktionerna från de extremnationalistiska och rasideologiska grupperna på Ultima Thules avståndstagande, kom snabbt.¹⁵ Bandet finns fortfarande kvar (1999) och spelade bland annat på en omdiskuterad festival i Boråstrakten i augusti 1999.¹⁶ Efter den inledande succén och den omfattande mediadebatten i samband med det kommersiella genombrottet, har inte bandet hörts av i någon större utsträckning, vare sig i mediadebatten eller på musiksidoerna.

Musikrörelsen formeras

Under musikrörelsens första år och fram till och med början av 1990-talet, befann sig Vit makt-rörelsen i en kronisk ekonomisk kris, men i början av 1990-talet försvann de hemgjorda kassettbanden och de fotokopierade tidningarna för att ersättas av alltmer professionella produkter. Under första halvan av 1990-talet hade en växande musikindustri tillsammans med postorderfirmor och organiserad konsertverksamhet börjat etablera sig.¹⁷

En av orsakerna till att denna utveckling var möjlig, var Ragnarock Records och dess grundare Lars Magnus Westrup. Han grundade Ragnarock records 1993 tillsammans med, som det heter, en handfull "nationalistiska affärsmän och aktivister". Westrup hade en lång historia av aktivism inom olika nationalsocialistiska, fascistiska och extremnationalistiska rörelser bakom sig. Efter andra världskriget lämnade han Sverige för Francos Spanien och startade en svensk radiostation på Mallorca. Efter Francos död återvände han till Sverige och blev sekreterare i det extremnationalistiska Framstegspartiet.¹⁸ Westrup sålde även Hitlers ställföreträdare, Rudolf Hess tal och dikter av den svenske fascistledaren Per Engdahl.¹⁹ Efter en tid utökade han sin verksamhet och började producera och sälja Vit makt-musik. Det var i samband med detta han grundade skivbolaget Ragnarock Records, skrev kontrakt med en rad mer eller mindre kända Vit makt-band och använde sina kunskaper i marknadsföring och journalistik till att bygga upp verksamheten, som blev en omedelbar succé.

¹⁴ Andreas Rosenlund, Ultima Thule, Expo nr 2 1995, s. 13-14. Vid sidan av gruppledarnas musikaliska talanger, har bandets styrka varit att deras texter är mångtydiga och kan tolkas positivt av såväl rasideologer som extremnationalister samtidigt som de framstår som mer eller mindre acceptabla för en bredare publik.

¹⁵ Se till exempel Ultima Thules förlorade heder, Rikslarm nr 2. 1994, s. 5-7.

¹⁶ Tre greps efter protester mot Holmgång, Arbetet 15/8 1999.

¹⁷ Bandet Midgårds Söner, uppgav till exempel att de sålt nära 6 000 exemplar av sin CD "Ny tid". Midgårds Söner, Awake nr. odaterat 1995, s. 10.

¹⁸ Ragnarock Records, Viking Order nr. 1 1995, s. 11.

¹⁹ Anna- Lena Lodenius, Blod, ära och Blå gult blod, i Arbetaren nr 17 1994, s. 14.

Ragnarock Records samarbetar även med det svensk- dansk- tyska bolaget NS88 som huvudsakligen sysslar med att producera videoinspelningar från Vit maktkonserter.²⁰ Westrup avled 1995 och rörelsen övertogs av yngre medarbetare. År 1996 grundade Ragnarock Records Wasakåren, en paraplyorganisation för att lansera vad som marknadsfördes som ”genuin svensk musik”. En viktig intressent i Ragnarock är numera den norske aktivisten Erik Blucher, som sedan länge är bosatt i Sverige och som i årtionden bedrivit olika typer av postorderverksamhet. Blucher kontrollerar i dag helt eller delvis ett femtontal bolag. Ragnarock driver även Club Valhall i Helsingborg, som är internationellt känd i Vit maktkretsar.

Ideologi

Den rasideologiska undergroundkulturens föreställningsvärld - speglad via musiken

I det följande kommer några av de ideologiska nyckelkomponenterna inom den rasideologiska undergroundkulturen att diskuteras kortfattat – som ZOG-ideologin, antisemitismen och idén om ”kampen mot de moraliska fienderna”. De kommer att behandlas med fokus på hur ideologin framställs i Vit maktmusiken. Den rasideologiska undergroundkulturen har sitt eget språkbruk och sin egen mytologi. Och den dominerande ideologiska faktor som håller samman de olika ideologiska traditionerna som finns inom Vit maktvärlden, är föreställningen om ”vit överhöghet” och tron på den ”judiska världskonspirationen”. Detta gäller oavsett om en grupp eller individ är nationalsocialist, religiös rasist och antisemit, odinist (rasistiska Asadyrkare) eller inspirerad av Ku Klux Klan. Den rasideologiska undergroundkulturen är inte homogen utan en blandning av olika rasideologiska och antisemitiska diskurser och traditioner. Blandningen av symboler från olika rasistiska traditioner indikerar att rörelsen vare sig är ideologiskt enhetlig eller renlärig, i vart fall inte i betydelsen att en tradition eller diskurs är dominerande. Den rasideologiska undergroundkulturen är en mix av skilda traditioner som europeisk nationalsocialism, amerikansk White Supremacyideologi och sydafrikansk rasseparatistisk apartheidideologi.

Den rasideologiska rörelsen är, till skillnad från 1930-talets nationalsocialister, inte primärt nationell utan internationell och detta kommer särskilt fram i musiken.²¹ Band från mängder av länder uppträder dessutom ofta tillsammans på

²⁰ Anna Lena Lodenius och Per Wikström, Vit Makt och blågula drömmar, Natur och Kultur 1998, s. 146. (Cit. Lodenius och Wikström 1998)

²¹ Se till exempel European skinhead army, No Remorse, CD, A tribute to Ian Stuart, samt en rad CD-skivor som utgivits av olika Vit maktmusikband, till exempel White Pride World wide, vol 1.

större konserter.²² Det förekommer även att det ges ut så kallade enighetsskivor där vit maktband från många olika länder medverkar med sånger om ”internationell vit solidaritet” för att markera den internationella samhörigheten.²³

Zionist Occupational Government

En viktig och sammanhållande tanke inom den rasideologiska rörelsen är föreställningen om den ”judiska världskonspirationen”, som sammanfattas med beteckningen ZOG. ZOG – eller den sionistiska ockupationsregimen - är ingenting annat än en ny term för de uråldriga föreställningarna om den ”judiska världskonspirationen”. Aktivisterna i den rasideologiska undergroundkulturen föreställer sig att medierna, polisen, byråkratin, de intellektuella osv. kontrolleras och styrs av judarna – eller att de har sålt sina själar och förvandlats till ”andliga judar”. ZOG är, för aktivisterna, liktydigt med samhället och dess maktfunktioner och det är ZOG och inte enskilda ”icke vita” invandrare som är rörelsens huvudfiende. Aktivisterna vänder sig således inte emot invandring generellt. De flesta har inget att invända mot ”vita invandrare”.²⁴ Samhället måste enligt aktivisterna, bekämpas med alla till buds stående medel. En analys av de artiklar som publicerades i det svenska Vit maktorganet Storm under perioden 1990-1994, visar att majoriteten av de artiklar som publicerades rörande ”fiendegrupper” handlade om ZOG.²⁵ I de fall flyktingar eller invandrare förekommer i Vit makttidningar, ses de som viljelösa objekt som har förts till Sverige av ZOG i syfte att ”förgöra den vita rasen”. Icke-vita invandrare/flyktingar ses inte som självständiga subjekt som agerar utifrån sina egna önskemål utan som viljelösa agenter för ett ”ondskefullt imperium som kontrolleras av judarna”. Dessa tankar är vanligt förekommande i Vit maktmusiken.²⁶

En förhållandevis stor del av de artiklar som rör den rasideologiska undergroundkulturens ”fiender” berör medierna.²⁷ Fientligheten mot medierna är även en naturlig del av Vit maktmusiken.²⁸ Om ZOG och ZOG:s ”lakejer” sjunger Pluton Svea talande i Den nya ordningen:

²² Se till exempel videon Aryan fiest 1990, (WAR), Rock against communism on the 22/7 1995 in Oslo Norway, Vikkuns Venner, Paul Burnley, Svastika, video by NS88 Video division, video Rock against communism on the 24/6 1995, Göteborg Sweden, Storm, bärsärkarna, SS-totenkopf, Kraftslag, Das Reich, NS88 Video division.

²³ Se till exempel No more borther wars, Di-AI Records.

²⁴ ZOG och kriget mot ZOG är ett ofta förekommande tema inom Vit maktmusiken, nationellt såväl som internationellt. Se till exempel House of treason, Skrewdriver, White revolution and In ZOG you trust, No Remorse CD, Smash the reds, Nu drar SA ut och Fjärde Riket, Pluton Svea, CD Stöveltramp, 1995 Sweden Calling Ltd.

²⁵ Lööv 1998 kap. 9.

²⁶ Se till exempel KKK and Invisible Empire, Bersärkarna, CD White Covers, White label 1995, Hang him high, Swastika, Some niggers never die, Johnny Rebel, CD for segregationists only, 1994, Sunwheel records.

²⁷ Lööv 1998 kap. 9.

²⁸ Se till exempel Hail Victory Skrewdriver, Diamonds in the dust, Skrewdriver.

*Undrar du inte hur det ligger till,
När du inte får tycka och tänka som du vill,
Ordet "yttrandefrihet" har fått en ny innebörd,
Det är numera brottsligt att göra sig hörd.
ZOG:s regering ser oss som ett hot
Oss rakryggade kämpar som står emot
Trots motgångar och svek, hets och förtal*

Bär vi alltid med stolthet våra ideal....

*När vi äntligen fått makten till slut
Då har vi en hämnd att ta ut.
Då ska ZOG:s lakejer stå till svars för sina dåd,
Vi ska hänga dem alla fast de ber om nåd.*"²⁹

Med denna verklighetsuppfattning förvandlas varje representant för samhället, polismannen, socialarbetaren, läraren, från vanliga arbetande män och kvinnor till fiender och agenter för en "ondskefull makt" som är ute efter att förgöra aktivisterna. Den israeliske forskaren Ehud Sprinzak, hävdar att den rasistiska ideologin utgår från att vissa människor inte hör hemma i samhället. De är per definition utomstående, ickemänniskor och har ingen plats att fylla i samhället. Sprinzak anser att detta sannolikt är det huvudsakliga skälet till att terroraktioner från den här typen av grupper aldrig motiveras eller förklaras, vare sig internt eller offentligt. Aktionerna uppfattas helt enkelt som självklara, naturliga och behöver inte motiveras.³⁰ Det är mycket ovanligt att rasideologiska grupper, till skillnad från till exempel vänstergrupper och militanta veganer, påtar sig ansvaret för attentat eller våldsdåd.

Begreppet ZOG kommer ursprungligen från USA, men spreds till Europa under 1980-talet. Föreställningen om ZOG kom att inkorporeras i olika europeiska rasistiska/antisemitiska diskurser.³¹ Själva idén om den judiska världskonspirationen var givetvis en central del av ideologin långt innan själva ordet intro-

²⁹ Den nya ordningen, Pluton Svea, CD Stöveltrampen ekar igen, Nordland 1997.

³⁰ Ehud Sprinzak, Right-Wing Terrorism in a Comparative Perspective. The Case of Split Delegitimization, i 7 Terror from the Far right, red. Tore Björge, Frank Cass 1995, s. 22ff (Cit. Sprinzak 1995).

³¹ Tore Björge, Extreme Nationalism and Violent discourses in Scandinavia; There resistance, traitors and foreign invaders, i Terrorism and political violence, volume 7, spring 1995, nr 1 s. 20 Termen ZOG användes första gången i tidskriften Vit Rebell 1989. (Framtiden kallar, Vit Rebell nr 1 1989, s. 6).

ducerades.³² Antisemitism är lika central för Vit maktmusiken³³, som den är för den rasideologiska undergroundkulturens ideologi.³⁴ Ett exempel på detta är sången Golem av Triskelon:

*Skapad av "det utvalda folket",
Eggen i Sions klor,
En levande form i livlös materia,
Under Davidstjärnans banér.*

Golem!!

....

*Han är utsänd av Lucifer,
För att krossa vår kamp,
Hans uppgift är vår undergång,
Vårt blod är hans lön."³⁵*

Förnekandet av Förintelsen

En del av antisemitismen utgörs av de så kallade historierevisionisterna eller Förintelseförnekarna. Dessa gör inte, trots sina påstådda vetenskapliga ambitioner, några hemligheter av sina verkliga motiv, det vill säga sökandet efter de "dolda sanningar" som skulle kunna underminera vad revisionisterna betraktar som "förintelsens svagaste länk" - siffran sex miljoner. Förintelseförnekarna föreställer sig att om de skulle kunna bevisa att antalet döda judar är lägre, skulle detta ge upphov till en diskussion om inte allt är lögn. Om de kan övertyga respekterade historiker att antalet döda är lägre än sex miljoner eller, för att tala med revisionisternas språk, förmå dem att säga sanningen, en sanning som historikerna enligt rörelsen inte vågar yttra på grund av "judarnas makt", då skulle världen se judarna med revisionisternas ögon.³⁶ Förnekandet av Förintelsen utgör inte en huvudfråga bland de yngre aktivisterna eller i musiken. Revisionismen förekommer dock stundtals inom Vit maktmusiken, som till exempel i Triskelons "När lögn blev sanning".

³² Löw 1998 kap. 9.

³³ Se till exempel sången om Goliat, Swastika, CD In Hoc Signo Vincas, Nordland 1995, Fjärde Riket, Pluton Svea, CD Stöveltramp, Sweden Calling 1995, Kurti 1991 s. 491.

³⁴ För antisemitismen se Hamm 1993, Kaplan 1995, Löw 1995, Kurti 1991. Michael Barkun, Religion and the racist right; the origins of the Christian Identity Movement, The university of North Carolina Press, 1994.

³⁵ Golem, Endast mörker, Triskelon, Nordland, 1997.

³⁶ Kaplan 1995, s. 70.

*De har ensamrätt på smärta,
Den som ifrågasätter fjättras,
"Guds utvalda folk" har alltid rätt,
sagor blir sanna fast de ej har skett.*

Förgör deras lögner, bränn deras böcker

*Vad är rätt? Vad är fel? De bestämmer.
Sanning gör ont, sanning skrämmer,
6 miljoner blir 8 miljoner,
11 miljoner blir 13 miljoner.*

*Med detta undervisas våra barn,
De får endast lögner till svar,
Med sagor om en slutgiltig lösning
Helt utan verklighetsförankring.³⁷*

Andra aktivister förnekar inte Förintelsen - utan hyllar den. På det amerikanska Vit maktbandet Blue Eyed Devils CD Murder Squard hyllas till exempel inte enbart Förintelsen utan även de mord och avrättningar som utfördes av Einsatzkommandon, det vill säga de mobila utrotningsenheterna och de så kallade partisanbekämpningsförbanden.³⁸ Sånger som hyllar Förintelsen är dock ingenting nytt utan förekom redan på 1970-talet.³⁹

Föreställningen om en hotande konspiration, styrd av "lögnaktiga medier", judar, homosexuella, kommunister, m.m. har under de senaste åren djupnat bland de svenska aktivisterna, och den inre kärnan har steg för steg brutit sina kvarvarande kontakter med det omgivande samhället - till förmån för ett liv mer eller mindre utanför samhället. Vit maktvärlden håller på att förvandlas till en out-lawkultur. Den amerikanske forskaren Jeffrey Kaplan (1995) menar att ZOG-diskursen för vissa aktivister är mycket mer än bara retorik. Aktivisterna gör inte längre någon distinktion mellan staten, den dominerande kulturen och "de andra", det vill säga judar, färgade, homosexuella etc. Dessa blir för aktivisterna till ett och de försöker att fullständigt dra sig undan "systemet". Världen utanför rörelsen förvandlas bildligt och bokstavligt talat till någonting demoniskt. Att slå tillbaka mot ZOG:s olika ansikten blir i allt väsentligt att motstå "djävulen."⁴⁰ Sprinzak hävdar att om det tidigare inom rörelsen fanns ett hopp om att via opi-

³⁷ När lögn blev sanning, Endast mörker, Triskelon, Nordland 1997.

³⁸ Murder Squad, The Blue Eyed Devils, Tri - state Terror, 1997.

³⁹ Under 1970-talet utgav "institutet för vetenskaplig antisemitism" i det forna Västtyskland följande sångtext. "In Buchenwald, in Buchenwald, macht Adolf alle juden kakt, Und auch in KZ Maidanek, da outzen wir die juden weg! Der Heinrich Himmler hielt sein Wort, schickt Juden in der Luftkurort, So eine Gaskur im KZ, die finden alle Juden nett, Hans Lindquist, fascismen i dag; Förtrupper eller efterslätrare? Federativs förlag 1979, s. 86.

⁴⁰ Jeffrey Kaplan, Right wing violence in North America, i Terrorism and political violence, volume 7, spring 1995, nr 1 s. 79ff, (Cit Kaplan 1995).

nionstryck eller liknande förändra staten och dess, enligt aktivisterna, liberala politik gentemot ”icke ariska raser”, så har denna förhoppning nu grusats. I aktivisternas föreställningsvärld har staten tagits över av judarna och deras allierade och kan därför inte reformeras. Den måste krossas.⁴¹

Krigarideologi

De moderna rasideologerna är primärt revolutionära och ser tillbaka på den tyska nationalsocialismen i början av 1920-talet - det vill säga den period då de tyska nationalsocialisterna valde att arbeta underjordiskt utanför det parlamentariska systemet - som en inspirationskälla. Alla de olika trossystemen inom den rasideologiska undergroundkulturen är i grunden millenariska, det vill säga de tror på det utopiska tusenårsriket. Idén om slutstriden, den yttersta dagen eller Ragnarök finns inom såväl nationalsocialismen, den nyhedniska världen av rasistisk Odinism och till och med inom de strikt anti-religiösa Church of the Creator.⁴² Drömmen om en armé av ”vita krigare” i strid mot ZOG är ett mycket vanligt tema inom Vit maktmusiken, liksom slutstriden mellan ”de vita krigarna och ZOG”. Här illustrerat av Division S Efter revolutionen:

*”Än en gång vajar fanorna i topp,
blod på gatan,
blod över allt,
Än en gång håller vi fanorna högt,
en vit revolution, utan pardon
Vi har segrat enat Norden,
segern var hälsad ännu en gång,
segern var hälsad igen,*

*I våra fäders spår skall vi åter gå,
bäst att kommunisterna aktar sig då,
den eviga makten tillhör oss,
och soldaterna är villiga att slåss,
i österled våra trupper drog fram,
lämna efter sig ett inferno i brand,
seger var hälsad igen.”⁴³*

⁴¹ Sprinzak 1995, s. 26.

⁴² Kaplan 1994.

⁴³ Efter Revolutionen, Division S,

Våld används eller anses i en framtid vara en nödvändig del av ”kriget mot ZOG”. Men det tänkta ”raskriget” är inte bara ett väpnat krig utan även i hög grad ett nativitetskrig. För att vinna nativitetskriget måste Vit maktvärlden rekrytera kvinnor till rörelsen och saken. Rekryteringen av kvinnor har även blivit allt viktigare för aktivisterna. Antalet kvinnor inom rörelsen har ökat betydligt under de sista 15 åren, vilket inte minst illustreras av det ökande antalet kvinnor som deltar i manifestationer och som skriver i olika tidskrifter.⁴⁴ ”Raskriget” är även ett propagandakrig men framför allt är det ett internationellt krig. Drömmen som aktivisterna bär inom sig är drömmen om ett globalt raskrig.⁴⁵ Föreställningen om det heliga slutgiltiga ”raskriget”, efter vilket det ”sunda vita tusenårsriket” ska uppstå, är i grunden en apokalyptisk tanke, som starkt anknyter till föreställningen om domedagen, Ragnarök och det kommande tusenårsriket. Dessa urgamla föreställningar har blandats med en ny rasbaserad tankekonstruktion baserad på föreställningen om det globala ständigt pågående ”raskriget” mellan ”goda och onda raser”, som i sin tur har förvandlats till en livsstil. Den kommande slutstriden är ett självklart tema i Vit maktmusiken.

Moraliskt krig

”Raskriget ” är även ett moraliskt krig och ”elimineringen av de moraliska fienderna” ses som en väsentlig del av ZOG -ideologin. Med moraliska fiender ska i detta avseende förstås förespråkare för fri abort, homosexuella, narkomaner, företrädare för porrindustrin, pedofiler, våldtäktsmän och så kallade asociala element. Om de moraliska fienderna sjungs det talande i Storms ”Hämndens timma”:

*”När hämndens timma är slagen då går vi till attack
Då hjälper inga böner
Då hjälper inget snack
För då ska ni hängas i en prydlig rad
Ja ni ska pryda lyktstolparna i varje stad
Så länge pengarna styr, man kan köpa sig makt
Så tänker jag göra allt för att krossa eran pakt
Så länge det ej är straffbart att vara homosexuell
Så tänker jag straffa alla och en var som kriminell
Så länge narkomaner och langare går fria
Så tänker jag se till att dom för evigt blir drogfria
Så länge barnövergrepp pågår i dag
Så tänker jag visa vad vi menar med hårdare tag.”⁴⁶*

⁴⁴ I Vit makttidningarna har även antalet artiklar om till exempel familjepolitik och barnuppföstran ökat markant under senare år.

⁴⁵ Löw 1998 kap. 9.

⁴⁶ Hämndens Timme, Storm, CD Nordland III, samlings-CD.

Homosexuella förekommer ofta som hatobjekt i Vit makttidningar.⁴⁷ Homofobin är en självklar del av Vit maktmusiken.⁴⁸

Pedofiler och sexualbrottslingar är grupper som är föremål för ett mycket kraftigt avståndstagande av Vit maktvärlden.⁴⁹ Detta framkommer inte minst i musiken, som till exempel i Triskelons ”Vit röst”, vars andra vers lyder:

*Våldtäkter och incest,
Har blivit en daglig pest,
pedofiler, barnövergrepp,
Samhällsapparaten har tappat sitt grepp.
Är du fåret som följer herden?
Är du den som alltid ger dig?
Ser du ej att du blivit lurad?
Ser du ej att du är kuvad?”⁵⁰*

Vit maktvärlden är i grunden moralistisk med centrala begrepp som ”renhet” och ”sundhet”.⁵¹ Protester mot exploateringen av kvinnor inom mainstreamkulturen förekommer stundtals i sångtexterna. Som till exempel i ”MTV? Not Me,” av den svenska kvinnliga Vit maktsångerskan Zunita.⁵² En främmande fågel inom den nästan totalt mansdominerade Vit maktmusiken. I sina kampanjer, till exempel Operation Nordisk Kvinnofrid och i sånger och artiklar som handlar om kampen mot sexualbrott, kan Vit maktvärlden nå fler än sina normala sympatisörer. Till exempel kvinnorna, en grupp som de tidigare haft svårt att nå ut till.

Idén om den totala renheten är en central del av rasideologin. Immigration av ”icke vita” ses därför som en sjukdom, som kommer att leda till att den ”vita rasen” förintas. Idéerna om renhet slår även igenom i de rekommendationer om hur man bör leva som aktivisterna delges. Det omgivande samhället ses som i grunden ”orent”. Den demokratiska staten uppfattas som sjuk och perverterad. Idén om renhet kontra orenhet var även en central del av retoriken hos mellankrigstidens nationalsocialister.⁵³

Hederlighet, ära och att göra det rätta är tillsammans med vikten av hårt och hederligt arbete, liksom föraktet för dem som inte klarar av att leva upp till dessa normer, delar av aktivisternas människoideal. Vikten av att vara en hårt arbetande hederlig person återfinns även i Vit maktmusiken. Ett exempel är Göteborgsbandet SS-totenkopfs ”Den felande länken”, som handlar om dem som får ekonomiskt stöd från samhället:

⁴⁷ Lööw 1998 kap. 9.

⁴⁸ Se till exempel Rosa Gardiner, Division S, We play for you, No Remorse, Thailändska småpojkar, Pluton Svea, CD Stöveltramp, 1995 Sweden Calling, ltd., Böggjävlar, Dead Future, CD I Nationens tjänst, 1995, Sweden Calling Ltd.

⁴⁹ Detta ämne återfinns även inom Vit maktmusiken, se till exempel Farbror snusk Death Future, CD I Nationens tjänst, 1995, Sweden Calling Ltd., Pedofil, Hell seger, Storm, Ragnarock records.

⁵⁰ Vit Röst, Endast mörker, Triskelon, Nordland 1997.

⁵¹ Föreningen Sveriges Framtid program, s. 5.

⁵² Zunita, MTV? Not Me!, CD Svensk Frihetskamp, 1994.

⁵³ Lööw 1998 kap. 11.

*Bidrag samlas i högar på ditt golv
Du är vaken sent på kvällen och går upp vid tolv,
Du visar ingen skam av bidragen du får
Det är ju du som vrir om kniven i moder Sveas sår*

*Ja, du är samhällets felande länk, ett litet svin,
En parasit
Betalar skatt i tron till något bra
Men i själva verket går det till någon djävla slas
Vad är det för samhälle och politik vi har?
När vi låter svinen att ta, ta, ta!!!*

*Jag får ta bussen medan du åker limousin
Aldrig lyft ett finger eller tagit i en maskin,
Men det skall bli ändring, du ska på läger ditt as.
Och vägrar du, ja... då ska du få smaka på gas.”⁵⁴*

Det historiska arvet

Det historiska arvet spelar en central roll för aktivisternas självuppfattning. En genomgång av tidningar, flygblad, broschyrer och annat propagandamaterial från olika rasideologiska grupper, visar att de ofta hämtar sina motiv och sin inspiration från mellankrigstidens organisationer. Ett annat återkommande tema är de ständiga, glorifierande beskrivningarna av äldre organisationer.⁵⁵ Denna glorifiering återfinns även i Vit maktmusiken.⁵⁶ Länkarna mellan de gamla och nya rörelserna tar sig även andra uttryck när det gäller musiken – grupper som till exempel Odins Änglar har spelat in sånger skrivna av de äldre rörelsernas ideologer och poeter.⁵⁷ Ett annat sådant exempel är sångerskan Zunita, som kallade sin CD-skiva ”Svensk Frihetskamp”, efter en sång av Sven Olov Lindholm, ledare för Nationalsocialistiska Arbetarepartiet/Svensk Samling mellan åren 1933-1950.⁵⁸ Den återfinns även i de ritualer som äger rum i samband med demonstrationer, när de gamla kampsångerna från mellankrigstidens organisa-

⁵⁴ Felande länken, SS – Totenkopf, Totenkopf productions, 1995.

⁵⁵ Heléne Lööv, Wir Sind Wieder da, Ungdomar i den rasistiska undergroundrörelsen - Historiska kontexter, i Strömmar i tiden, redaktör Mohamed Chaib, Uddevalla 1995, s. 60-61.

⁵⁶ Se till exempel The Snow fell, Skrewdriver; Unity of honor, Dirlwanger. Spandau hero, Svastika.

⁵⁷ Se till exempel Hälsning från Rurik, av Per Engdahl, CD Runor, av Völund Smed, 1994, Sången om Goliat, text Sven Olov Lindholm Svastika, CD In Hoc Signo Vinces.

⁵⁸ Sången Svensk Frihetskamp finns inspelad i rockversion på CD:n Zunita, Svensk Frihetskamp.

tioner åter sjungs.⁵⁹ Rörelsen säljer även, som tidigare nämnts, nytryck av nationalsocialistisk litteratur från 1930- och 1940-talen och utger CD-skivor med äldre kampsånger från olika europeiska rörelser.⁶⁰

Även partisymbolerna från 1930-talets organisationer används och återfinns ofta i såväl tidningar och tidskrifter som i form av tygmärken, armbindlar och liknande.⁶¹ Somliga aktivister från mellankrigstidens organisationer och från den första generationen av efterkrigsaktivister – det vill säga de som var aktiva mellan åren 1950-1980 – är även aktiva i nutidens organisationer. Det är därför felaktigt att beskriva den rasideologiska undergroundkulturen som en ungdomskultur även om en stor del av dess ”medlemmar” är unga. Det existerar i praktiken få åldersbarriärer, eller sociala och könsmissiga hinder, alla som accepterar rörelsens grundläggande föreställningsvärld är välkomna.⁶²

Några Vit maktband har tagit sina namn efter mellankrigstidens nationalsocialister. Exempel på detta är det norska bandet Vidkuns Venner, uppkallat efter den norske nationalsocialistiske ledaren Vidkun Quisling. Ett annat exempel är det tidigare nämnda bandet Dirlewanger, uppkallat efter Oscar Dirlewanger, chef för Waffen SS 101 division.

⁵⁹ Föreningen Sveriges Framtid/ Riksfronten, möte Medborgarhuset i Stockholm 30/11 1991, deltagande observation.

⁶⁰ Se till exempel CD Das III Reich: Sturmabteilung, CD Europäische Freiwillige, Motstånd produkter.

⁶¹ Se till exempel omslaget på Gryning nr. 3 1994. Där finns det modifierade hakkors som en gång användes av Nationalsocialistiska Blocket och Wasakärven, som användes av Svensk Socialistisk Samling.

⁶² Lööw, 1995, s. 60-61.

Spridning av det rasideologiska budskapet

Det rasideologiska budskapet sprids alltså till stora delar genom musiken. En inte oväsentlig fråga är därmed vilken omfattning denna musikproduktion har och hur utvecklingen ser ut. Ett annat medel att via musiken få ut budskapet är genom konserter, men också via tidningar och Internet.

Försäljning av CD-skivor m.m.

Det är svårt att få någon fullständig klarhet i hur omfattande försäljningen och produktionen av CD-skivor med Vit maktmusik är. Det beror på att bolagen som regel inte öppet redovisar sin försäljningsverksamhet. En indikation på omfattningen och utvecklingen kan dock fås genom de uppgifter som finns tillgängliga om antalet CD-skivor som finns till försäljning.

I maj 1999 fanns 322 olika CD-skivor av 152 Vit makt- eller extremnationalistiska band till salu på Internet. Försäljningen domineras av de tre bolagen Nordland och det nybildade närstående bolaget Midgård samt Ragnarock records. Nordland hade detta år 147 skivor på sina listor, Midgård 219 och Ragnarock records omkring 20 skivor.

Antalet skivor ger en uppfattning om storleksordningen på produktionen. En uppgift, som kan komplettera bilden, är att år 1996 pressade det Taiwanesiska företaget Ritek cirka 70 000 CD-skivor för Ragnarock records. Första upplagan av en skiva ligger normalt mellan 1 200 och 6 000 exemplar. Av de 70 000 skivorna gick sannolikt en del på export till andra länder. Siffrorna kan te sig ringa i jämförelse med kommersiella bolags upplagor, men för en musikälskare som saknar möjligheter att nå ut kommersiellt via annonser, PR-turnéer och liknande och som lever i samhällets marginaler, är det stora volymer.

För att få en bild av utvecklingen under senare delen av 1990-talet finns vissa tillgängliga uppgifter. Uppskattningsvis nyproducerades under åren 1994-1995 ett 30-tal skivor med svenska Vit maktband per år. Därefter minskade produktionen under några år för att återigen öka⁶³. Nyproduktionen år 1999 kan beräknas till cirka 35, det vill säga ungefär samma nivå som åren 1994-1995.

En annan indikation på utvecklingen fås genom en sammanställning av antalet CD-skivor med Vit maktmusik, som de två bolag som dominerat marknaden under åren 1995-1998, haft på sina försäljningslistor.⁶⁴ År 1995 hade Nordland

⁶³ Siffrorna är behäftade med en viss osäkerhet eftersom det ibland är svårt att fastställa utgivningsåret.

⁶⁴ Sammanställningen är gjord av Marina Taloyan, CEIFO, Stockholms universitet och bygger på beställningskataloger från de olika bolagen samt det som finns redovisat på dessas hemsidor.

och Ragnarock records tillsammans 125 skivor på listorna, år 1996 hade de 142, år 1997 omkring 50⁶⁵, och 1998 150 och år 1999 342 skivor. Utvecklingen tyder på en relativt konstant nivå mellan år 1995 och 1998, med undantag för 1997, men att en ökning skett år 1999. Före år 1995 var försäljningen mer spridd på olika mindre bolag⁶⁶ och det är svårt att få fram några siffror som indikerar utvecklingen.

Mycket tyder dock på att åren 1993-1995 var en kritisk period i så måtto att utgivning under dessa år ökade betydligt för att därefter ligga kvar på en konstant nivå under de följande åren⁶⁷. En möjlig förklaring till ökningen i början av 1990-talet kan vara den ekonomiska kris som då kändes av för många bolag i skivproduktionsbranschen. De ekonomiska svårigheterna gjorde att till exempel uthyrare av studios eller företag som pressar skivor helt enkelt blev mindre nogräknade med vem man hyrde ut till eller vad man pressade. En annan faktor, som sannolikt spelat in, är att Vit maktbolagen under denna period satsade alla resurser på att expandera, medan de efter 1995 satsade allt mer på att stabilisera verksamheten. En viss självsanering av branschen skedde även efter år 1995 det vill säga mindre skickliga band försvann, små bolag åts upp av större eller lades ner.

Uppskattningsvis finns det mellan 150 och 200 mer eller mindre etablerade Vit maktband världen runt och otaliga källarband som ännu så länge inte spelat in några CD skivor eller uppträtt i några större sammanhang.⁶⁸ År 1996 fanns det omkring ett 40-tal band i Sverige.⁶⁹ År 1999 finns det 27 svenska band som ger ut CD-skivor med Vit maktmusik, antalet källarband oräknat. En viss "självsanering" har som sagt ägt rum.

De svenska skivproducenterna bland de marknadsledande

Fram till och med början av 1990-talet dominerades Vit maktmusiken av två bolag Rebelles Européens i Frankrike och Rock-O -Rama i Tyskland, vilkas dominans under lång tid var närmast total. I dag finns det dock otaliga skivbolag

⁶⁵ Nedgången under 1997 kan ha flera orsaker, dels de polisingripanden som gjordes under 1996 och som kan ha hämmat utvecklingen, dels de interna motsättningar som finns inom Vit maktvärlden, som under vissa tider konsumerar en ansevärd del av tid, kraft och resurser. Det är också givetvis så att de olika rockbanden inte konstant producerar nya skivor.

⁶⁶ Några exempel: Last Resort records som 1993/94 hade 25 skivor på sina listor, varav 6 svenska. Bifrost musik i Vargön saluförde 1994 46 skivor, varav 18 svenska.

⁶⁷ Exempelvis Last Resort records och Bifrost musik ökade påtagligt utbudet på sina listor under åren 1993-1995. Från cirka 70, varav 24 svenska och till cirka 120, varav 71 svenska.

⁶⁸ Music of the white resistance, intervju med George Eric Hawthorne, av Kevin Alfred Storm, National Allians Freespeech directory.

⁶⁹ Lodenius och Wikström 1998, s. 142.

runt om i världen som specialiserat sig på Vit maktmusik.⁷⁰ I början av 1990-talet slog den tyska polisen till mot Vit maktmusiken. En rad band och skivbolag, bland annat Skull Records, Kraftslag, Storkraft, Radikahl och Oi dramz åtalades för hets mot folkgrupp och dömdes.⁷¹ Även Rebell Europeene drabbades av rättsliga åtgärder. Efter att de tyska och franska bolagen slagits ut, i den bemärkelsen att de fick svårare och svårare att sälja och distribuera sina skivor, övertogs mycket av verksamheten av de svenska, brittiska och amerikanska bolagen, som därmed blev marknadsledande. Säpo skriver i sin verksamhetsberättelse för 1998 att Sverige tillsammans med USA och Storbritannien intar en särställning inom den mångmiljonindustri som säljer och producerar Vit maktmusik.⁷² Detta sammanhänge även med att CD-skivan slog igenom på allvar, vilket underlättade och förbilligade produktionen. Numera spelar till exempel tyska grupper in sina skivor i Sverige och det har gjorts omfattande beslag av skivor i Tyskland som kommer från Sverige. I vissa fall saknar dessa utgåvor alla uppgifter om skivbolag och musiker, för att försvåra en polisutredning.⁷³ Denna taktik är dock inte ny; det svenska bandet Dirlwegers skivor såldes till exempel även tidigare i Tyskland, utan omslag av samma skäl.⁷⁴ I andra fall har producenterna använt sig av Vit maktvärldens egen tideräkning det vill säga före och efter Adolf Hitlers födelse år 1889. År 1999 skrivs till exempel 110 JDF, det vill säga 110 år sedan Hitler föddes. Beteckningen har i de fall den återfunnits på olika produkter, av polisens utredare inte uppfattats som en datering av produkten i fråga.

Konsertverksamhet

Konsertverksamheten började på allvar i slutet av 1993. I april 1994 genomfördes den största nationalsocialistiska demonstrationen i Sverige sedan andra världskriget. Den ägde rum i Alingsås, där mellan 500 och 600 demonstranter från Sverige, Norge, Danmark och Tyskland marscherade genom staden. Efteråt hölls en konsert i det närliggande Sollebrun.⁷⁵ Detta blev startpunkten på en lång

⁷⁰ Till exempel White Terror records, Stormfront Records (USA), Excalibur, MSR production, Destiny Records, Thunder Rock (Tyskland), Toubou records (Italien), Lion records, Pit records, Bulldog Record Bolla Records (Frankrike) and Viking Sounds (Nederländerna) och Hammer records (England).

⁷¹ Erik Jensen International Nazi Cooperation, i Racist violence in Europe, red. Tore Björge och Rob Witte, Basingstoke/New York, Macmillan/St Andrew Press 1993, s. 83.

⁷² Säpo verksamhetsberättelse 1998, s. 31.

⁷³ Anna-Lena Lodenius och Per Wikström, Vit Makt och blågula drömmar, Natur och Kultur, Stockholm 1998, s. 144-145 (Cit. Lodenius och Wikström 1998).

⁷⁴ Löw 1998 kap. 6.

⁷⁵ Invasionen i Alingsås, Blod & Ära nr 3-4 1994, p 13, Sollebrun, Valborgsmäss 1994, Wiking Video, Ragnarock records 1994.

serie större konserter. 14 större konserter och en lång rad mindre hölls mellan november 1993 och mars 1996.⁷⁶ År 1995 genomfördes den så kallade Decade of Defiance - turnén med spelningar i bland annat Stockholm, Göteborg och Helsingborg.⁷⁷ En av de största konserterna hölls i Norrköping den 3 februari 1996.⁷⁸ Under 1998 minskade, enligt Säpo, antalet konserter något, vilket de anser troligen hänger samman med att polisen lyckades förhindra vissa av dem.⁷⁹ En annan delförklaring är Nationalsocialistisk Fronts tillväxt under året. NSF:s verksamhet är inte inriktad på musikindustrin eller konsertverksamheten, snarare har de tidvis sett med ett visst förakt på denna.⁸⁰ Under slutet av 1998 och början av 1999 förändrades NSF:s inställning dock något och de genomförde en konsert utanför Ludvika i januari 1999 tillsammans med Blood & Honour Scandinavia.

Demonstrationerna, mötena och Vit maktkonserterna är inte offentliga i den bemärkelsen att alla kan delta. Organisatörerna låter endast de delta som garanteras av andra kända aktivister eller som är inbjudna av organisatörerna. Individer som inte uppfyller dessa kriterier avvisas.⁸¹ Att tillåtas delta betraktas som ett privilegium. Demonstrationerna och konserterna har för det mesta ett tema och äger i vissa fall rum på datum och platser som har en historisk eller rituell betydelse för rörelsen.⁸² Eftersom konserter egentligen är interna tillställningar behöver polis, skola och socialtjänst knappast befara någon större tillströmning av traktens skolungdomar till dessa. Konserter i sig själva fungerar inte som rekryteringsbas för rörelsen, eftersom de individer som deltar redan i större eller mindre utsträckning är på väg in i Vit maktvärlden.

En individs status inom rörelsen beror på vederbörandes rykte och plats i den interna mytbildningen. "Kampen" är såväl individuell som kollektiv och varje grupp och individ måste välja sin egen väg. Att nå de inre kretsarna i rörelsen

⁷⁶ 20/11 1993, Göteborg, organiserad av VAM och Riksfronten, demonstration och konsert med No Remorse, 19/2 1994, Alingsås, Konsert, 30/4 1994, Alingsås, demonstration och konsert, No Remorse Celtic Warriors och Svastika, 27/8 1994, Stockholm/Kolingsborg, Division S, Svastika och Squadron, 24/1 1994, Göteborg, 29/10 1994, Uppsala, 12/11 1994 Linköping, Odium, True Blood (Ariska frihetsfonden), 4/2 1995, Stockholm, Bound for Glory, Svastika, Midgård's Söner, 3/6 1995, Randstads folkets hus Slottsbron, 24/6 1995 Göteborg, Das Reich, Kraftslag, Totenkopf, Storm, True Blood, 23/9 1995, Deje, Storm, Svastika, Heysel, Kraftslag, Vidkuns Venner, 11/11 1995, Sundsvall, Heimdal, Midgård's Söner, Offensive, 4/11 1995, Kristianopel, Mistreat, Storm., 3/2 1996, Norrköping.

⁷⁷ Decade of Defiance, Info-14 oktober 1995, s. 4.

⁷⁸ Ni kan aldrig stoppa oss, Valhall nr. 5 1996, s. 12-13.

⁷⁹ Säpo verksamhetsåret 1998, s. 32.

⁸⁰ Löw 1998.

⁸¹ NS -aktion och konsert i Göteborg 20 November 1993, flygblad, Vita bröder och systrar! flygblad 30 April 1994 demonstration i Göteborg; Observationer gjorda av författaren i Göteborg 1/5 1992, 6/11 1992, 1/5 1993 och 20/11 1993; Intervju med aktivister från Göteborg 18/5 1993.

⁸² Demonstration och konsert i Alingsås Valborgsmäss 1994 ägde till exempel rum i samband med Adolf Hitlers dödsdag, och en konsert i Deje, ett litet samhälle utanför Karlstad den 24 September 1995, ägde rum till minne av Ian Stuart Donaldsons och för att högtidlighålla Birger Furugård, grundare av det första nationalsocialistiska partiet 1924. Deje var den plats där han föddes och som fungerade under några år på 1930-talet som partihögkvarter.

och på allvar bli respekterad som aktivist är en lång process, eftersom misstänksamheten mot nykomlingar är mycket stor. Detta faktum minskar dock inte rörelsens attraktivitet, snarare tvärtom. I vissa fall kan svårigheten att bli accepterad och respekterad inom rörelsen leda till att enskilda aktivister eller grupper av sådana ökar sina aktiviteter och i några fall begår våldsdåd av olika slag, därför att de tror att de på detta sätt ska kunna skapa sig ett namn och ett rykte inom rörelsen.⁸³ Att ha deltagit i demonstrationer, interna möten, konserter eller rituella firanden, har blivit en statussymbol bland de unga män som försöker kopiera rörelsens livsstil och bli en del av den.

Tidningar och tidskrifter

Antalet tidningar och tidskrifter har ökat konstant under 1990-talet. År 1988 utkom regelbundet omkring sex nationalsocialistiska/rasideologiska tidningar.⁸⁴ År 1999, elva år senare, finns minst 25 regelbundet utkommande tidningar.⁸⁵ Inte ens under nationalsocialismens glansperiod under mellankrigstiden utkom tillnärmelsevis så många tidningar och tidskrifter. Kvaliteten har även ökat väsentligt, år 1988 var samtliga tidningar i stencilform. Elva år senare är elva tidningar, det vill säga nära hälften, tryckta skrifter. Vid en jämförelse internationellt och med hänsyn tagen till befolkningstäthet, ligger Sverige mycket högt när det gäller utgivningen av propagandamaterial, då inklusive småskrifter, klistermärken, flygblad etc.

Tidningarna har även fått en ny roll. År 1988 var nästan samtliga av tidningarna knutna till olika nationalsocialistiska/rasideologiska organisationer. Elva år senare är förhållandet det omvända. Tidningarna är numera till övervägande delen oberoende.

En ny typ av tidningar är fängelsetidningarna och stöttidningar till fängslade aktivister. Dessa började komma i början av 1990-talet. Ariska Brödrskapet, den organisation som för närvarande är mest aktuell, ger i dag ut två tidskrifter. Under 1998 började även fängelsetidningen Frihet att komma ut, den uppges vara ett fritt forum för ”rasmedvetna fångar”. Den vänder sig bland annat mot de förbud som råder på anstalterna att inneha rasideologiska symboler, armbindlar,

⁸³ Se till exempel DB 222 B 196/92, Klippans Tingsrätt; DB 39 B 1286/93, Hovrätten för västra Sverige. Så var också uppenbart fallet i den uppmärksammade rättegången om den s.k. NS Stockholm gruppen 1998. Aktivister från gruppen åtalades för att ha lagt ut hot mot kända personer på Internet.

⁸⁴ Streetfight/Vit Rebell, Nordisk Kamp, Nordiska Rikspartiet Bulletinen, Wärendsbladet, Bohusläns Folkblad, Frihetsfacklan.

⁸⁵ Nordisk Kamp, Frihetsfacklan, Valhall, Nordland, Framtid, Gripen, Stormpress, Den Sanne Nationalsocialisten, NRP-Bulletinen, Wärendsbladet, Bohusläns Folkblad, Blood & Honour Scandinavia, Ariska Brödrskapet, Berserker, Viking Order, Folktribunen, Mimer, Blod & Ära, Kamratföreningen Kreativa Nationalsocialister, Info-14, Svensk Frihetskamp, NSEAP, Skinzine - norr, Alternativt Seriemagasin, Frihet.

affischer, klistermärken, CD-skivor med Vit maktmusik och viss litteratur. I en artikel uppmanas till exempel aktivister och sympatisörer på utsidan att kontakta Kriminalvårdsstyrelsen, för att som det heter ”visa ditt missnöje.”⁸⁶

År 1994 grundades tidningen Nordland. De som stod bakom den var med få undantag samma individer som en gång i slutet av 1980-talet startade de första Vit makttidningarna och organiserade de första konserterna. Nordland – som är en påkostad skrift i fyrfärgstryck – blev snabbt den ledande tidskriften på detta område i Skandinavien. Enligt uppgift har den en upplaga på runt 3 000 exemplar.⁸⁷ Nordland är inte bara en tidskrift utan även ett postorderföretag och ett skivbolag. Nordland anordnar även konserter och har en omfattande Internet-verksamhet. Nordlands skivbolag bildades 1994 och går under namnet 88 musik AB, vilket på rörelsens kodspråk betyder Heil Hitler musik AB. Bolaget var fram till och med år 1997 ett aktiebolag, men är numera ett enskilt bolag.⁸⁸

Internet

Enligt Säpos uppgifter från september 1997 ökade antalet svenska rasistiska webbplatser på Internet från två eller tre till omkring 35 på knappt två år. Våren 1998 hade antalet fördubblats. Bland dessa återfinns omkring ett dussin som innehas av grupper/individer som är kritiska till svensk flykting- och invandringspolitik. De är inte nödvändigtvis rasistiska eller antisemitiska – även om sådana inslag i vissa fall kan förekomma.⁸⁹ Våren 1999 finns minst 34 klart rasistiska webbplatser.

Internet har utan tvekan ökat möjligheterna för företagen att marknadsföra sig och sälja skivor med Vit maktmusik. I juni 1998 fanns 42 hemsidor som innehades av skivbolag eller enskilda Vit maktgrupper som saluförde musik.⁹⁰ Vid sidan av skivor säljer samtliga även tidningar, böcker, klistermärken, videos, T-shirts, tygmärken och liknande.

⁸⁶ Frihet nr 1 och 2 1998.

⁸⁷ DS 1998:35, s. 150.

⁸⁸ Lodenius och Wikström 1998, s. 146.

⁸⁹ Rasistiskt och främlingsfientligt våld: Rapport från Arbetsgruppen med uppgift att motverka och förebygga rasistiskt och annat etniskt relaterat våld, Ds 1998: 35, s. 158.

⁹⁰ Av dessa ligger en rad på Nordland, Resistance, Propatrias och Odiums webbplatser. Vid sidan om Nordland och Propatria, återfinns även Heimdal Holofoax, som säljer CD-skivor, Sigrblot, Triskelon och Ultima Thule bland de svenska sidorna.

Rivalitet och konflikter

Det har länge funnits en stark rivalitet mellan de olika firmor som säljer CD-skivor, böcker, video, T-shirts etc. En standardanklagelse är misstankar om att rivaliserande firmor ”lever på rörelsen” och endast ”intresserar sig för pengar”.⁹¹ För närvarande (1999) finns en konflikt mellan å ena sidan Nordland och deras allierade och å andra sidan Ragnarock Records och dess allierade. Konflikten är såväl nationell som internationell och gäller såväl kontrollen över marknaden som val av ideologi och taktik. Konflikten startade mellan den brittiska gruppen C 18 och bland annat Nordland och har spridits till stora delar av den rasideologiska undergroundkulturen, som i dag kan sägas vara uppdelad i två läger, en moderat falang (Nordland och dess allierade) och en revolutionär - C18 och dess allierade bland annat Ragnarock Records och fängelseorganisationen Ariska Brödrskapet. Konflikten har på internationell nivå skördat människoliv och i Sverige resulterat i en rad våldsdåd. Allianser och rivalitet skiftar också snabbt bland den här typen av extrema grupper, som befinner sig i ständig utveckling och rörelse – gårdagens vänner blir morgondagens fiender.

⁹¹ NRP-Bulletinen nr 1-2 1994, s. 11.

Musikens interna betydelse

Vit maktvärldens aktivister och sympatisörer utgörs huvudsakligen av människor födda på 1960 - och 1970-talet, även om det givetvis finns såväl yngre som äldre anhängare. De flesta bandmedlemmar och skribenter i olika Vit maktidskrifter är exempelvis mellan 18 och 35 år gamla⁹². Antalet aktivister uppgår till cirka 1000 individer.

Musikens roll i Vit maktvärldens högtider

Viktiga delar av Vit maktvärldens mytologi utgörs av rituella firanden, i vilka musiken spelar en stor roll. Bland de viktigaste högtiderna är firandet av Hitlers födelsedag den 20 april, Rudolf Hess dödsdag den 15 augusti och martyrernas dag den 8 december.⁹³ I samband med dessa datum anordnas, vid sidan av interna, mer privata tillställningar, ofta minneskonserter och marscher.⁹⁴ Rörelsens hjältar och martyrer är centrala teman inom Vit maktmusiken.⁹⁵ Mellan - och krigstidens nationalsocialister och särskilt soldaterna i Waffen SS är viktiga inslag i Vit maktmusiken.⁹⁶

Hyllningar till döda och fängslade medlemmar från olika organisationer utgör, då den rasideologiska föreställningsvärlden innehåller många element av ”krigarideologi” och föreställningar om vikten av att offra sig för ”saken”, självklart ett viktigt inslag också i Vit maktidskrifter runt om i världen.⁹⁷ Stundtals

⁹² Detta framgår bland annat vid en genomgång av intervjuer med bandmedlemmar som publicerats i olika former av Vit maktidningar.

⁹³ Den 8 december är det datum som Robert J. Matthews avled. Han var ledare för en amerikansk organisation som hette The Order. Han dödades i samband med att FBI stormade gruppens högkvarter. Den 8 december har sedan dess blivit en internationell minnesdag för Vit Maktvärlden. Då firas inte bara Mathews minne, utan även minnet av ”alla vita krigare som har fallit i strid”. Dessutom åminns även rörelsens fängslade medlemmar.

⁹⁴ Den 30 januari 1999 anordnade till exempel Nationalsocialistisk Front och Blood & Honour Scandinavia en konsert i Ludvikatrakten till minne av Hitlers maktövertagande år 1933.

⁹⁵ Se till exempel Vila i frid av Agent Bulldog, tillägnad Ronny Öhman, en ung skinhead som dödades 1986, Död åt ZOG, av Vit Aggression, CD Död åt ZOG, 1993. Sången är tillägnad den ursprungliga s.k. VAM-gruppen, som även gick under namnet den svenska orden. Vit Aggressions Justitiemord, tillägnad en ledande VAM-aktivist som 1986 dömdes till ett långvarigt fängelsestraff för dråp.

⁹⁶ Som till exempel i sången Perssons kompani av Svastika;Nordland nr. 2 1995, s. 22. The snow fell, Skrewdriver.

⁹⁷ Heléne Löw, The Cult of violence; The swedish racist counterculture, i Racist violence in Europe, red Tore Björge och Rob Witte, Basingtoke/New York, Macmillan/St Andrew Press 1993 (Cit. Löw 1993).

drivs även kampanjer för enskilda fängslade medlemmar.⁹⁸ Exempelen på musikaliska hyllningar till mördade eller fängslade aktivister från olika Vit maktgrupper är många.⁹⁹

Den amerikanske kriminologen Mark Hamm, pekar i sin undersökning av amerikanska skinheads, på den viktiga roll som musiken spelar för den förändringsprocess som äger rum hos dem som söker sig till rörelsen innan de blir aktivister. Han menar bland annat att förändringen sker på en metafysisk nivå, via en form av shamanism. Musikerna i Vit maktbanden förvandlar sig själva från vanliga musiker till extraordinära sådana. Detta sker genom att de ger uttryck för högggradigt förbjudna budskap och symboler, vilka i sin tur utgör delar av ett större och välkänt sammanhang. De som lyssnar till musiken, försöker lyfta sig själva från sin normala verklighet till något större, någonting som gör dem till andra människor. De blir skinheads och i förlängningen aktivister.¹⁰⁰

Den moderne rasistiske propagandisten är alltså inte, som 1930-talets aktivist, en partistrateg eller demagogisk talare, utan en kombination av rockstjärna, talare och gatukämpe. I musiken finns hela Vit maktvärldens budskap i komprimerad form. En studie av koreografin i samband med Vit maktkonserter, visar att sångaren vandrar som en talare längst scenen. Han är på samma gång såväl överstepräst i en rituell manifestation, som ledare och agitator som kontrollerar publiken på samma sätt som 1930-talets nationalsocialistiska gatuagitatorer gjorde. En del av musiken är mycket suggestiv och de stämningar som skapas på Vit maktkonserterna påminner i många stycken om de som skapades vid de gigantiska nationalsocialistiska massmötena på 1930-talet.¹⁰¹ De olika musikstilarna inom Vit maktmusiken visar även att ett av syftena är att i största möjliga utsträckning bredda utbudet för att på så sätt attrahera även dem som inte är intresserade av rockmusik samt att göra redan existerande musikstilar till en del av rörelsens kulturella arv. Musiken förmedlar också känslor och stämningar - den skapar samhörighet, en känsla av att tillhöra ett större sammanhang. Vit maktmusiken tjänar här samma syfte som andra politiska och religiösa gruppers musik, den är i den bemärkelsen långt ifrån unik.

⁹⁸ Ett exempel på detta är den kampanj som 1987 startades av en rad Vit makttidningar och rockband till förmån för Kev Turner, sångare i bandet Skullhead som dömts till fyra års fängelse. Frige Kev Turner, Streetfight nr 3 1987, s. 22.

⁹⁹ Se till exempel Ronny Öhman, Livsstil, Agent Bulldogg, Coitus productions, 1994.

¹⁰⁰ Hamm 1993, s. 211.

¹⁰¹ Se till exempel videos Aryan fiest 1990, (WAR), Svastika, video av NS88 Video division, video Rock against communism 24/6 1995 i Göteborg, Storm, Bersärkarna, SS-totenkpf, Kraftslag, Das Reich, NS88 Video division, Sollebrun Valborgsmäss 1994, Wiking Video, Division of Ragnarock records. Se även, Katrine Fangen, Skinheads i rött, Hvitt og Blått - en sosiologisk studie fra innsiden', Ungforsk Rapport 4195, s. 34ff. Loren Christensen, Skinhead streetgangs, Paladin press 1994, s. 42.

Strategi

Den moderna rasideologiska undergroundkulturens strategi skiljer sig på många punkter från mellankrigstidens nationalsocialisters. För det första är de moderna rasisterna inte primärt partibyggnare, deras mål är inte att skapa starka politiska partier för att ta makten på parlamentarisk väg. Den moderna rasideologiska rörelsen skapar lösliga nätverk av små oberoende grupper, men de bygger också upp vad de kallar en alternativ infrastruktur med egna medier, egen förlagsverksamhet, egna affärer, kollektiv osv, ett sorts samhälle i samhället. För det andra, den Führerkult, som var central för de tidigare nationalsocialisterna, saknas helt bland de moderna grupperna. För det tredje, den öppna politiska verksamheten hos de tidigare nationalsocialisterna har ersatts av hemlighetsfullhet och slutenhet. Aktivister och sympatisörer uppträder till exempel ibland maskerade i samband med demonstrationer och liknande. Maskerna används inte bara för att förhindra att polis, andra myndigheter, medier och politiska motståndare ska kunna identifiera dem, utan även för att skapa respekt och fruktan och en känsla hos betraktaren av att "du vet inte vilka vi är, eller var vi kommer ifrån, vi skulle kunna vara din granne." Det finns dock en oenighet inom rörelsen rörande anonymiteten. Nationalsocialistisk Front avvisar till exempel tanken på anonymitet och uppträder öppet och omaskerade. NSF:s målsättning är att på längre sikt bygga upp en mer stabil organisation. NSF deklarerade även under våren 1999 att de avser att bli ett politiskt parti och ställa upp i val i särskilt utvalda kommuner.

Den rasideologiska undergroundkulturen består såldes av otaliga mindre lokala och regionala grupperingar, postorderföretag, skivbolag, affärer, tidskrifter, nyhetsbrev på Internet, fängelsegrupper, supportorganisationer för fängslade medlemmar och dylikt.

Strategin bakom denna organisatoriska form eller snarare icke organisatoriska, är att uppmuntra lokala aktivister att på egen hand starta en verksamhet som passar just dem. Postorderfirmorna och musikindustrin förser de lokala grupperna med nödvändig ideologisk litteratur, musik, propagandamaterial och rekvisita. Men de skapar inga organisationer på egen hand utan är i huvudsak ideologiproducenter.¹⁰²

Musikens ekonomiska betydelse för rörelsen

Svenska Vit maktrockband utgör, precis som banden i andra länder, en viktig del av den rasideologiska undergroundkulturen. Musiken är, tillsammans med de produkter som säljs via postorderfirmor, en av baserna för rörelsen.

¹⁰² Lööv 1993.

Som framgått finns ett antal större distributörer och försäljare av Vit maktmusik samt nationalsocialistisk och rasideologisk rekvisita, varav de största är Nordland och Ragnarock Records. Dessa står för en stor del av såväl produktion som försäljning. Oberoende grupper av aktivister har dock under de senaste åren på egen hand startat firmor och etablerat sig lokalt.¹⁰³

Produktionen av propagandamaterial har ökat under första halvan av 1990-talet, liksom antalet postorderföretag som säljer Vit maktmusik, nationalsocialistisk, rasistisk och antisemitisk litteratur, T-shirts, klistermärken, armbindlar, flaggor och märken, videos, uniformer, tidningar, affischer, smycken och liknande.¹⁰⁴ År 1996 fanns ett 20-tal olika postorderföretag.¹⁰⁵ Ett exempel på den ekonomiska omfattningen är att under tio månader 1996 drog Ragnarock in nära 900 000 kronor på postorderförsäljningen.¹⁰⁶ Samma år hade Nordland en omsättning på närmare 1,5 miljoner. Obekräftade uppgifter gör gällande att den icke redovisade delen är lika stor. Skattemyndigheten i Linköping har dock inte haft några anmärkningar mot bolaget.¹⁰⁷

I takt med att skivutgivningen har ökat har delar av Vit maktvärlden fått ett större ekonomiskt underlag. Den ständiga ökningen av olika Vit maktprodukter tyder även på att det finns en avsättningsmarknad för dem. Säpo hävdar dock, när det gäller musikens betydelse för finansieringen av de rasideologiska organisationerna, att musikälskningen som sådan inte i någon väsentlig mån bidrar till de olika gruppernas finansiering, men att musiken indirekt tillför organisationerna pengar i form av överskott från försäljning av CD-skivor och liknande.¹⁰⁸ Även om det möjligen är så att de personer som driver de olika bolagen inte ger direkta bidrag till olika organisationer, har musikindustrins framväxt inneburit att enskilda aktivister kan försörja sig på att producera och försälja eget och andras material. Lokala smågrupper eller enskilda individer kan köpa in större lager och själva starta en försäljningsverksamhet i det lilla. Detta var tidigare, med några få undantag, en omöjlighet. Dessutom kan inte Nordland och de övriga bolagen betraktas som bolag i vanlig bemärkelse, de är snarare ideologiproducenter. En del av de pengar de tjänar används uppenbarligen till nya tidningsprojekt, skivor, propagandakampanjer, Internetverksamhet och bolag. Att sakta men säkert bli självförsörjande och oberoende av det omgivande samhället, via till exempel företag och verksamheter knutna till, om inte en särskild grupp, så till ideologin och rörelsens värdegemenskap, är just en av målsättningarna för den moderna rasideologiska rörelsen.

¹⁰³ Ett exempel på detta är en mindre grupp i Trollhättan, som inledde sina aktiviteter 1991/92. De är inte fast organiserade eller tillhör någon särskild gruppering. I området finns postorderfirman Bifrost musik, vilken försäljer Vit maktmusik, tidskrifter, armbindlar och liknande. I området finns även Vit maktbanden Brigad Wotan/Somalie Kickers Triskelon och Vit maktsångerskan Zunita.

¹⁰⁴ Exempel på sådana bolag är Motstånd produkter i Arlöv, Bifrost music i Vargön. Dessutom säljer/har sålt lokala grupper som till exempel Stockholms Unga Nationalsocialister, Smålands SA och Skövde Unga Nationalsocialister lokalt producerat material.

¹⁰⁵ Lodenius och Wikström 1998, s. 142.

¹⁰⁶ Uppsala Tingsrätt DB 2741-96.

¹⁰⁷ DS:1998:35, s. 150.

¹⁰⁸ Rasistiskt och främlingsfientligt våld, DS 1998:35, s. 150.

Vit maktmusikrörelsens olika bolag och enskilda intressenter äger eller har intressen i inspelningsstudios, videoutrustningar, datorer för tidningsproduktion, repetitionslokaler och tryckerier. Den disponerar dessutom lokaler som fungerar som träffpunkter, klubbar, butiker, tatuerarfirmor och möteslokaler.¹⁰⁹ Från att i slutet av 1980-talet ha varit hänvisade till stenciltidningar, dåliga bandkopior och urusla inspelningsförhållanden, förfogar de numera över något som börjar likna den ”alternativa infrastruktur” som de ledande aktivisterna drömmer om att skapa.

Endast ett fåtal av de olika Vit maktfirmorna är registrerade hos Patentverket. Även de som valt att arbeta som bolag är till största delen anonyma. Det finns sällan mer än ett postgironummer och en postbox angivet i annonser och kataloger, och boxnumren går till företag som hyr ut postboxar. Musiker är sällan namngivna på skivor eller i annonser och mycket av verksamheten är anonym. Skivpressning och tryckning sker ofta utomlands i Asien, Italien, Östeuropa och USA, eller hos anonyma företag i Sverige.¹¹⁰

Under 1990-talet har de bolag som tillverkar Vit maktmusik fått det betydligt lättare än tidigare att få skivorna pressade och omslagen tryckta. Stundtals förekommer dock stopp i produktionen, när till exempel tillverkare av CD-skivor efter protester från bland annat anti-rasistiska grupper stoppat tillverkningen av skivor.¹¹¹

Vare sig musiken, tidningarna eller den rasideologiska rekvisitan, i form av armbindlar, T-shirts och liknande säljs i vanliga affärer, utan huvudsakligen via postorder. Det finns dock ett antal affärer som drivs av personer som är mer eller mindre knutna till rörelsen. Bland dessa kan märkas Asgård i Stockholm, Midgård i Göteborg och en affär som drivs av Nordland i Linköping.¹¹² Under våren 1998 har även butiken Varghaken öppnat i Stockholm.¹¹³ Midgård har under senare tid varit i blåsväder, bland annat när det visade sig att en medlem av den militanta fängelseorganisationen Ariska Brödraskapet, fick lön från arbetsförmedlingen när han arbetade som beväpnad vakt i affären.¹¹⁴ Antirasistiska grupper har även under lång tid regelbundet demonstrerat utanför butiken och det har kommit till bråk och sammanstötningar.¹¹⁵ Konflikterna kring butiken har dock mattats av och i dag (1999) drivs verksamheten utan några större störningar. I juni 1999 avlossades dock flera skott mot butiken från en förbipassande bil och två skinheads greps på platsen, senare greps en kvinna och en man som försvunnit i en hyrbil. Några motiv till dådet är inte känt, men det kan hänga samman med de interna konflikter som finns inom delar av Vit maktvärlden.¹¹⁶

¹⁰⁹ Lodenius och Wikström 1998, s. 142.

¹¹⁰ Lodenius och Wikström 1998, s. 145.

¹¹¹ I mars 1998 stoppade till exempel den amerikanska CD-tillverkaren Cingram all produktion av Nordlands CD-skivor och förstörde tusentals skivor. TT 1998-03-22.

¹¹² Lodenius och Wikström 1998, s. 142.

¹¹³ Annon, Den sanne Nationalsocialisten nr. 7 1998, s. 11.

¹¹⁴ GP 1998-02-06.

¹¹⁵ Se till exempel De kräver att Midgård stängs, GP 1997-120-05, Hundra demonstrerade mot rasistisk butik i Göteborg, 1997-06-07, 14 greps efter bråk, GP 1997-05-11.

¹¹⁶ GP 1999-06-08.

Musiken är inte bara ett sätt för aktivister att försörja sig på och sprida propaganda utan även ett sätt att samla in pengar till fängslade aktivister. Då och då utges särskilda CD-skivor vars överskott går till fängslade aktivister i olika länder. Ett exempel på detta är CD:n Justice, vars försäljningsöverskott gick till advokatkostnader för sex skinheads från Bordeaux Blood & Honour. En av dem stod inför rätta för mord på en vänsteraktivist och de övriga för misshandel och innehav av vapen.¹¹⁷ Ett svenskt exempel är CD-skivan Frihet nu som 1996 utgavs av stödorganisationen Gula Korset, som stöder fängslade aktivister.¹¹⁸

¹¹⁷ Justice. A p.O.W Support Compilation, Bolla Records, France.

¹¹⁸ Frihet Nu, 1996, Gula Korsets.

Konsumtionen av det rasideologiska budskapet

En central fråga är naturligtvis i vilken omfattning det rasideologiska budskapet når ut, framför allt till ungdomar som utgör den främsta målgruppen.

Även i ett internationellt perspektiv finns det mycket få studier gjorda, som visar i vilken utsträckning rasistiska och antisemitiska grupper når ut med sina tidningar och CD-skivor och övrigt propagandamaterial. En uppskattning av de rasideologiska gruppernas potentiella rekryteringsbas bland ungdomar kan dock fås från en undersökning gjord av Centrum för invandringsforskning (CEIFO) och BRÅ år 1997¹¹⁹. Enligt undersökningen, som gjordes bland skolelever i åldrarna 12 - 20 år, höll 9 procent av eleverna med om flertalet av de åsikter som är centrala för Vit maktvärlden, det vill säga rasideologin, antisemitismen, homofobin och anti-demokratien. Av dessa 9 procent var tre fjärdedelar pojkar och en fjärdedel flickor.¹²⁰ Siffrorna visar att det finns en rekryteringspotential för Vit maktvärlden bland dessa åldersgrupper. Man bör dock hålla i minnet att så här unga personers uppfattningar inte alltid är av djupare karaktär. En väsentlig del av konsumtionen av Vit maktmusik och annat rasideologiskt material återfinns dessutom antagligen i åldersgrupperna 20 - 40 år, eftersom de flesta av den rasideologiska undergroundkulturens aktivister och sympatisörer återfinns i dessa åldersgrupper. Men det finns inga studier av konsumtionen bland 20-40-åringar.

Musikens genomslagskraft

Det har tidigare konstaterats att det finns en rad skivbolag som producerar Vit maktmusik och det finns en omfattande postorderförsäljning av musiken. Men i vilken utsträckning slår den igenom? Av den tidigare berörda skolundersökningen framgår att 12 procent ibland eller ofta lyssnar på rasistisk musik. Generellt sett är andelen pojkar som lyssnar på sådan musik större än andelen flickor (15

¹¹⁹ Anders Lange, Heléne Lööw, Stéphane Bruchfeld, Ebba Hedlund, Utsatthet för etniskt och politiskt relaterat hot m.m., spridning av rasistisk och antirasistisk propaganda samt attityder till demokrati m.m. bland skolelever, CEIFO/BRÅ 1997, (Cit. Lange m.fl 1997).

¹²⁰ Årskurs 6 är något underrepresenterad, liksom de teoretiska programmen på gymnasiet. De praktiska programmen är överrepresenterade. Olika typer av familjeförhållanden (ingen far osv) ger inget utslag, vilket inte heller elevernas nationella och etniska bakgrund gör. Vilket på ett talande sätt tydliggör rörelsens internationella karaktär, nationalitet har ersatts av "ras" som identifikation. Det finns en svag överrepresentation för elever som har en arbetslös far. Flickorna i gruppen återfinns främst i grundskolan och på praktiskt gymnasium, se Lange, m. fl. s. 65-66.

respektive 10 procent). Om man jämför konsumtionen av rasistisk musik mellan elever i grundskolans stadier och gymnasieskolans teoretiska och praktiska program framgår att den lägsta andelen elever som lyssnar på sådan musik ibland eller ofta återfinns i årskurs sex (pojkar 11 procent, flickor 5 procent). Pojkar i grundskolans årskurs 8-9 och på gymnasieskolans praktiska linjer lyssnar mest (16 respektive 19 procent). Den förhållandevis höga andelen kvinnliga lyssnare tyder på att unga kvinnor i högre grad än förväntat kommer i kontakt med musiken. Musikens genomslag är över huvud taget anmärkningsvärd mot bakgrund av att den inte säljs i vanliga skivbutiker. Att någon lyssnat på musiken betyder givetvis inte att vederbörande tillhör den rasideologiska undergroundkulturen eller delar alla dess värderingar. En del lyssnar säkert av nyfikenhet, andra därför att musiken i likhet med till exempel satanistmusik har en undergroundprägel. Man bör dock hålla i minnet att detta är den enda undersökning i sitt slag. Det finns ingenting att jämföra den med. Det är också sannolikt så att en del elever svarat att de lyssnar på musiken för att detta kan uppfattas som ”häftigt” eller provocerande. Undersökningen har heller inte följts upp med djupintervjuer eller nya enkäter av samma slag, vilket gör att det inte finns några mer djupare analyser att tillgå. Andra faktorer som kan ha påverkat resultaten är lokal uppmärksamhet kring musiken i medier eller i debatten just vid tidpunkten för undersökningen. Siffrorna bör därför omgärdas med vissa reservationer. Eleverna har också fått uppge på vilket sätt de kommit i kontakt med musiken. Av de elever som lyssnar på denna typ av musik uppger 86 procent att de kommit i kontakt med musiken genom kamrater. Andra viktiga kontaktvägar är massmedier, skolan och hemmet.

Konsumtionen av Vit maktmusik är högst på orter som har en tidigare känd hög rasistisk aktivitet (pojkar 18 procent, flickor 12 procent). Lägst konsumtion har orter med medelhög rasistisk aktivitet. Konsumtionen av rasistisk musik skiljer sig mellan elever med olika bakgrund. Andelen elever med syd- och utomeuropeisk bakgrund, som lyssnar på musiken, är naturligt nog markant lägre än motsvarande andel bland elever med svensk och nord-, väst-, östeuropeisk bakgrund. Den största andelen lyssnare återfinns av förklarliga skäl bland pojkar med svensk bakgrund där 17 procent uppger att de lyssnar på Vit maktmusik ibland eller ofta.¹²¹ Konsumtionen av rasideologisk musik var förhållandevis hög i områden med låg aktivitet från rasideologiska organisationer. Sedan undersökningen gjordes har det dock på vissa håll etablerats lokala organisationer i dessa områden. I Halmstad och Visby, som fanns med bland de orter med låg aktivitet som ingick i undersökningen, har till exempel Nationalsocialistisk Front nu börjat etablera sig. Detta kan tyda på att en viss procent av konsumtionsledet kan gå vidare till organiserad verksamhet.

¹²¹ Lange m.fl. 1997.

Spridningen av tidningar och övrigt propagandamaterial

Det är svårt att uppskatta i vilken utsträckning tidningar och övrigt propagandamaterial når ut till en större allmänhet. Det finns dock vissa uppgifter. Undersökningen bland 12-20-åriga skolungdomar visar att 8 procent någon gång läst en rasistisk tidning.¹²² Av dessa hade de flesta kommit i kontakt med tidningarna genom kamrater (65%) och via Internet (23%), klistermärken (20%), massmedier (20%), hemmet (11%) och lärare (9%). Gymnasieelever läste dessa tidningar i högre utsträckning än elever på övriga stadier. Detta är inte särskilt överraskande eftersom vissa grupper och tidskrifterna inom Vit maktvärlden speciellt riktat vissa av sina produkter till gymnasieelever. De har även drivit olika kampanjer och gjort massutskick till skolungdomar. Elever på gymnasieskolans yrkesinriktade program läste mer än de på de teoretiska programmen. För alla stadier gäller att pojkar läste tidningarna i betydligt större utsträckning än flickor. Det förhåller sig sannolikt så att pojkar har lättare än flickor att få tag i materialet, intervjuer med kvinnliga aktivister/sympatisörer tyder också på att så är fallet. Inslaget av kvinnliga skribenter och artiklar riktade till kvinnor har dock ökat under senare år. Det är givetvis så att inte alla som kommit i kontakt med materialet sympatiserar med innehållet - siffrorna visar snarare i vilken utsträckning det når ut. Även här bör man göra vissa reservationer för att detta är den enda undersökning som finns rörande spridningen, det finns alltså inget att jämföra med, undersökningen har inte följts upp av djupintervjuer eller nya enkäter. Sannolikt är det också så att det även här finns elever som svarar att de läser dessa tidningar, trots att de inte gjort det, därför att de uppfattar det som "häftigt" eller provocerande.

Siffrorna är anmärkningsvärda mot bakgrund av att det inte är möjligt att köpa dessa tidningar och tidskrifter via normala distributionskanaler, de säljs inte i kiosker och varuhus. Tidningsutgivarna har också mycket små möjligheter att annonsera ut sina produkter i dagspressen.

¹²² De tidningar som omfattades av undersökningen är Nordland (rasideologisk fristående musiktidning), Valhall (rasideologisk tidskrift, som producerades av västkustdelen av den nationalsocialistiska/rasideologiska undergroundkulturen), Nordisk Kamp (Nordiska Rikspartiets huvudtidning), Mimer (nytryck av äldre nationalsocialistiskt material, Historierevisionism, antisemitism), Den svenske Folksocialisten (tidigare Riksfrontens tidning, numera heter partiet Folksocialisterna - lades dock ner våren 1997, såväl parti som tidning), Skinzine-Norr (rasideologisk utges av norrlandsaktivister fristående) Info-14, (utgavs ursprungligen av Stockholms Unga Nationalsocialister, sedermera Nationella Alliansen och från 1997 av en fristående grupp), Storm utgavs 1990-1993, rasideologisk, (tidskriften fanns med i undersökningen därför att den fortfarande i viss utsträckning säljs och cirkulerar) Blod & Ära (rasideologisk musiktidning), Ung Front (Sverigedemokraternas ungdomstidning, ej rasideologisk). Den tidning som läses mest på den nationella nivån är Nordland (3,8% har läst den minst en gång), Valhall (3,5%) och Storm (3,2%).

När det gäller frågan om man kontaktat någon rasistisk eller extremnationalistisk organisation, återfinns de högsta andelarna elever, som haft någon sådan kontakt, bland eleverna på gymnasiets teoretiska program (35% av pojkarna och 26% av flickorna).¹²³ På gymnasiets yrkesinriktade program var motsvarande andelar 26 respektive 20 procent. Även dessa siffror bör tolkas med stor försiktighet. Det finns stora definitionsproblem både vad gäller hur elever uppfattar vad som menas med rasistisk eller extremnationalistisk organisation, men även hur man uppfattar ordet *kontaktat*. Om man exempelvis surfat på nätet och gått in på en hemsida så bedömer man sannolikt det som en kontakt. Även skolarbeten i ämnet rasism, vilket inte är ovanligt, medför ju ibland någon form av kontakt med organisationer av denna typ. De vanligaste sätten att upplysas om organisationerna var klistermärken (43%), affischer på stan (41%), massmedier (39%) och genom kamrater (34%). De minst vanliga sätten var genom hemmet (5%), lärare (5%) och genom att representanter för organisationerna hållit föredrag i skolan (4%).

Lärare tycks i mindre utsträckning än elever ha kommit i kontakt med material från olika rasistiska och nationalsocialistiska grupper. En undersökning visar att majoriteten av de tillfrågade lärarna aldrig under de senaste fem åren har sett rasistiskt, antisemitiskt eller nationalsocialistiskt material vid sin skola. De som har sett något material varierar mellan 59 procent (på kläder) och 80 procent (i tidningar). Benägenheten att uppmärksamma spridning av rasistisk propaganda är givetvis beroende av huruvida vederbörande känner igen symboler, tecken, musikgrupper och liknande. De lärare som deltagit i fortbildning angående rasism, antisemitism, invandrarfientlighet och etniska konflikter uppmärksammade i högre grad materialet än de som inte gjort det (61 respektive 45 procent).¹²⁴ Detta tyder på att fortbildningsinsatser av nyckelpersoner - i detta fall lärare - och informationskampanjer av olika slag i vart fall har haft den effekten att lärarna lärt sig att identifiera Vit maktvärldens olika attribut.

¹²³ De organisationer som ingår i undersökningen är följande: Nordiska Rikspartiet (nationalsocialistiskt), Riksfronten (folksocialistiskt, numera upphört), Nationella Alliansen (rasideologisk, numera upphört), NS-rörelsen (samlingsbegrepp för olika nationalsocialistiska och rasideologiska grupper), Hembygdspartiet (numera Konservativa partiet, extremnationalistiskt) och Sverigedemokraterna (extremnationalistiskt). När det gäller organisationer är det Sverigedemokraterna som flest har kommit i kontakt med; 17% har någon gång kommit i kontakt med material från partiet). För de övriga organisationerna varierar det från 1,1% för Nationella Alliansen till 3,5% för Riksfronten.

¹²⁴ Anders Lange och Ebba Hedlund, *Lärare och den mångkulturella skolan; utsatthet för hot och våld, samt attityder till "mångkulturalitet" bland grundskole- och gymnasielärare*, CEIFO, Stockholms universitet 1998, s. 34-35.

Samhällets åtgärder

I takt med att Vit maktmusiken i allt högre grad börjat uppmärksammas har en rad olika åtgärder vidtagits från samhällets sida för att begränsa spridningen.

Polisens åtgärder mot konserter

Under 1980-talet och början av 1990-talet hade musikrörelsen svårigheter, inte bara med att få skivor pressade och sålda utan även med att genomföra konserterna, beroende på polisens aktiviteter. Ett exempel är en av de första Skrew-driverkonserterna i Sverige, som hölls i Stockholm. Polisen gick helt enkelt in och drog ur sladdarna till musiktrustningen och avblåste konserten.¹²⁵ Polisens strategi under 1980-talet tycks ha varit att med hänvisning till den allmänna ordningen och till bråk och upplopp i samband med tidigare konserter, avblåsa det hela.

Den exakta platsen för konserterna hålls därför numera hemlig till strax innan konserten ska gå av stapeln. Det har under senare tid lett till våldsamma spekulationer i massmedierna om var i olika Vit maktorgan och på nätet utannonserade konserter kommer att äga rum. Det har blivit till en sorts katt och råttas lek med polis, aktivister, motdemonstranter och massmedier som huvudaktörer.¹²⁶ Däremot förekommer det inte längre i någon större utsträckning att polisen direkt stoppar konserterna, något som sannolikt hänger samman med att de ordningsproblem som under lång tid uppstod i samband med dessa, knappast förekommer längre. Detta har delvis sin grund i en förändrad strategi från aktivisternas sida. De vill inte att oordning, fylleri och bråk ska kunna användas som skäl för att stoppa en konsert, utan att samhället ska "tvingas" att stoppa konserten med hänvisning till aktivisternas ideologiska övertygelse. En annan bidragande orsak är att kvinnorna i högre utsträckning involverats i verksamheten, de sköter i vissa fall städning, försäljning, m.m. i anslutning till konserten. Detta har haft en dämpande effekt på bråken kring konserterna. Det förekommer däremot att polisen genom intensiv bevakning av aktivister och sympatisörer stör förberedelserna och får arrangörerna att ge upp planerna på att hålla en konsert. Detta skedde bland annat i slutet av januari 1998, då polisen genom att punktmarkera deltagarna i en planerad konsert i Mellansverige på deras färd till konsertlokalen, fick dem att ge upp planerna.

¹²⁵ Lööw 1998.

¹²⁶ Se till exempel Vit maktkonsert planeras i Hjalsta, Enköpingsposten 30/1 1998, Förlovningsfesten kan vara en nazistkonsert, Östra Småland 30/1 1998, Polisen beredd på nazistkonsert, Arbetarbladet 30/1 1998, Planer på stor nazistkonsert i närheten av Västervik? Barometern 30/1 1998, Rykte om nazistmöte oroar, Vimmerby tidning 31/1 1998, Nazistarrangemang i Strängnäs?, Uppsala Nya tidning, 31/1 1998, Stor nazistsamling i Hummelsta? Vestmanlands Läns Tidning 31/1 1998.

Som regel har konserterna, fram till 1996 då ett tillslag och beslag av skivor, tidskrifter och annan rasideologisk rekvisita gjordes i samband med en konsert i Alunda (öster om Uppsala) och framför allt efter det så kallade Brottbefallet, kunnat genomföras utan att polisen har ingripit i någon större omfattning. Polisen har dock haft en omfattande bevakning av konserterna och i många fall bussat deltagarna ut ur staden eller samhället efter konserten för att undvika sammanstötningar med militanta antirasister. Polisen har heller inte varit intresserade av att hundratals konsertdeltagare ska ge sig ut på stan efter konserterna, eftersom de befarat bråk. Vid några tillfällen när uthyrarna har dragit sig ur, då de fått klart för sig vilka som hyrt lokalen, har polisen bevakat lokalerna och avvisat konsertdeltagarna när de anlät till platsen. Ett exempel på detta är en konsert som skulle ha hållits i Lysekil, men där uthyraren drog sig ur.¹²⁷

För att undvika att bli utan lokaler har konsertarrangörerna under lång tid bokat in flera lokaler för att kunna ha i reserv om uthyrare skulle dra sig ur i sista minuten, eller om politiska motståndare skulle få information om var konserten ska hållas och försöka störa den eller blockera lokalerna.

Åtgärder i skolan

Under senare år har musiken i allt större utsträckning blivit föremål för olika åtgärder från samhällets sida. Många av de åtgärder som har vidtagits har varit inom skolans värld. En rad skolor på olika håll i landet har till exempel förbjudit eleverna att lyssna på musiken på skoltid. I den tidigare berörda lärarundersökningen uppgav till exempel 16 procent av de svarande lärarna att deras skola någon gång under de senaste fem åren förbjudit elever att spela Vit maktmusik. I undersökningen berörs en rad olika åtgärder som skolorna vidtagit. 31 procent av de svarande lärarna uppgav att skolan förbjudit elever att bära rasistiska/invandrarfientliga/antisemitiska symboler och 14 procent uppgav att skolan förbjudit dem att bära satanistiska symboler. 29 procent uppgav att skolan förbjudit uppsättning och spridning av rasistisk/invandrarfientlig/antisemitisk propaganda, 33 procent uppgav förbud mot rasistiska trakasserier till exempel att använda ordet svartskalle, 16 procent uppgav förbud att använda ord som rasist och nazist, 8 procent uppgav avstängning av elever och 14 procent uppgav att elever polis-anmälts. Andra åtgärder som vidtagits är att skolan avstått från att i samband med högtidligheter sjunga den svenska nationalsången (5%), ha skolavslutning i kyrkan (5%), flaggning med svensk flagga (1%), sjunga vissa psalmer till exempel Gud är oss en väldig borg (1%).¹²⁸ Det ska dock poängteras att majoriteten av

¹²⁷ Intervju med MS juli 1994.

¹²⁸ Lange och Hedlund 1998.

lärarna uppgav att det aldrig under de senaste fem åren spritts vare sig rasistiskt eller antisemitiskt material i deras skola. (48,5 procent av 4 445 lärare). Sannolikt är det också så att det inte enbart är i skolor som haft problem som olika åtgärder vidtagits, på en del håll har man säkert förbjudit exempelvis symboler eller Vit maktmusik av symboliska eller preventiva skäl, i samband med att frågan varit aktuell i debatten. Det finns dock inga undersökningar av de eventuella preventiva effekter dessa åtgärder fått. Det är dock viktigt att framhålla att problemen inte förekommer på alla skolor i landet – det finns många skolor där rasistisk propaganda, Vit maktmusik och trakasserier är okända fenomen.

Det rättsliga läget

Den lagstiftning som i första hand är aktuell när det gäller Vit maktmusiken är hets mot folkgrupp paragraf 16.8. Bestämmelsen, som förutom i brottsbalken även återfinns i tryckfrihetsförordningen och genom hänvisning i yttrandefrihetsgrundlagen, är central inom lagstiftningen mot rasism, antisemitism och liknande. Genom bestämmelsen har lagstiftaren dragit en gräns för yttrandefriheten när det gäller rasism, antisemitism etc. Detta gäller oavsett om yttrandet skett muntligen, i tryckt skrift, i andra medier eller på annat sätt. För straffbarhet krävs inte att yttrandet spritts bland allmänheten, det är tillräckligt att detta skett i en mindre krets.¹²⁹ Det är dock viktigt att komma ihåg att det inte finns någon förhandscensur. Det är till exempel inte möjligt att införa ett generellt förbud för så kallad Vit maktmusik. Varje utgiven sångtext måste bedömas separat av domstolen. När det gäller Vit maktmusiken har de fall som hittills varit föremål för rättslig prövning huvudsakligen varit tryckfrihetsfall.

Anmälningar till Justitiekanslern

Anmälningar mot producenter av Vit maktmusik faller vanligtvis under tryckfrihetslagen - de är alltså inte brottmål - varför JK är den instans som främst kan ge information om vad rättsväsendet ser när det gäller denna företeelse.

JK:s datoriserade diarium ger relativt goda möjligheter att bedöma antalet ärenden rörande anmälningar om hets mot folkgrupp, som rör musikaliska framställningar.¹³⁰ Diariet är uppdelat i olika så kallade ärendegrupper varav yttrandefrihet, som är relevant i sammanhanget, utgör en grupp. Det totala antalet yttrandefrihetsärenden under åren 1993-1998 varierade mellan 240 och 310.

¹²⁹ DS 1998:35, s. 202.

¹³⁰ Granskningen av anmälningarna hos JK har gjorts av Ebba Hedlund, Centrum för Invandringsforskning på uppdrag av BRÅ.

De yttrandefrihetsärenden som är aktuella här är de som rör *hets mot folkgrupp*. En genomgång av diariets register rörande dessa ärenden gjordes. De ärenden där det antingen klart framgick att det rörde sig om musik eller där det inte stod klart att man kunde utesluta att musik ingick, valdes ut för en närmare granskning. Av dessa utgjorde 21 ärenden där musik i någon del tillhörde det som behandlades. Av olika orsaker, anmälan inte tillgänglig osv, kunde bara 19 av dessa granskas. Man kan inte helt utesluta att något ärende rörande musik har förbigåtts, men majoriteten av dessa ärenden har säkerligen kunnat plockas ut.

Tabell 2. Antal yttrandefrihetsärenden rörande *Hets mot folkgrupp* hos JK åren 1993-1998 fördelade på ärendeområden

År	Tryckfrihet	Radio-ansvarighet	Film	Ljudupptagningar	Radio och TV-lag	Rättegångar	Summa	Varav musik
1993	47	10	0	2	0	0	59	2
1994	30	6	0	0	0	0	36	0
1995	38	5	0	2	0	0	81	4
1996	39	19	2	4	0	1	65	8
1997	36	24	1	0	0	1	62	1
1998	84	35	1	5	0	1	59	5

Vad gäller anmälningar om musik handlar det, som framgår av den högra kolumnen, om små tal.

När det gäller det totala antalet anmälningar, som rör hets mot folkgrupp, är det endast tre anmälningar under en period av fem och ett halvt år som lett till juridisk prövning. Samtliga dessa fall rör musiken. Det är i första hand inom ärendeområdet ljudupptagningar, som anmälningar rörande musik återfinns, men även inom andra grupper kan man finna ärenden där musik förekommer.

Generellt kan sägas att de flesta ärenden som anmälts rör inspelad musik, främst CD-skivor, men anmälningar om framträdanden förekommer också. En anmälan rör en videokassett, en rör en sångtext på en hemsida och en rör ett skivomslag vilket strängt taget inte är musik.

I de flesta fall behandlar utredningarna spridning av musik eftersom uppgifter om produktionsbolag, CD-presserier och musikens upphovsmän ofta saknas på skivomslagen. Det som JK har möjlighet att belägga är spridningens olika led. Den vanligaste orsaken till att ingen förundersökning inletts är att preskriptionstiden gått ut eller att det inte går att fastställa när spridningen inletts och att det därmed inte går att göra troligt att preskriptionstiden inte gått ut.¹³¹

¹³¹ Producenterna av Vit maktskivor väljer medvetet att ta bort dessa uppgifter för att undvika åtal. Det förekommer även att de sätter ett annat utgivningsdatum än det egentliga på till exempel tidsskrifter och att flygblad, klistermärken o.dyl. rutinmässigt är odaterade.

De anmälningar som gjordes 1993 föranledde ingen åtgärd från JK. År 1995 beslutade JK att väcka åtal i ett fall för spridning av en CD-skiva med ett innehåll som kan antas utgöra hets mot folkgrupp. Av de anmälningar som gjordes år 1996 ledde ett till åtal av sex personer. Det är ett relativt sett stort och komplicerat ärende, som fick sin första rättsliga prövning i november 1998. Ärendet rörde både framställning och spridning av musiken och rör såväl Nordland och Ragnarock som mindre distributörer. De inblandade dömdes till fängelse mellan en till tre månader.¹³² Ärendet är inte avslutat än (sept. 1999), domarna är överklagade till hovrätten. Hovrätten sänkte straffen för de åtalade från Ragnarock till dagsböter, då det inte ansågs sannolikt att de skulle fortsätta med brottslig verksamhet. Dessa står dock samtidigt åtalade för samma brott vid Helsingborgs tingsrätt, se nedan. Övriga ärenden har inte lett till rättsliga åtgärder. I ytterligare tre fall har förundersökning inletts men inte lett till åtal, åtminstone inte när det gäller musik. I december 1998 lämnade dock JK in två stämningsansökningar till Linköpings tingsrätt, mot Nordlands webbsida. Den ena stämningen avser Nordlands elektroniska nyhetsbrev, och en sångtext som finns återgiven där, den andra stämningen avser en webbsida där den föreläsning som en medlem av tidningen Nordlands redaktion höll vid Umeå Universitet 1997, fanns utlagd. Föreläsaren och arrangören dömdes sedermera till hets mot folkgrupp, respektive medhjälp till hets mot folkgrupp. Någon rättegång har dock inte hållits rörande webbsidan.

I juni 1999 lämnade JK även in en stämningsansökan vid Helsingborgs tingsrätt rörande tre personer som är involverade i Ragnarocks verksamhet. Åtalet, som omfattar såväl Vit maktmusik som videoinspelningar, omfattar 57 punkter och är det största som väckts rörande hets mot folkgrupp. I samband med tillslaget mot Ragnarock beslagtogs bland annat ett kundregister omfattande över 8 000 individer. Någon rättegång har ännu inte hållits (sept. 1999).

Vem anmäler musiken?

De anmälningar som gjorts har kommit från privatpersoner (ibland direkt till JK, ibland via polismyndigheten), från organisationer som till exempel Svenska Kommittén mot Antisemitism, och i några fall från polismyndigheten direkt. När det gäller beslag av exempelvis CD-skivor vid konserter framgår att JK har ett samarbete med polisen, något som givetvis hänger samman med JK:s rättsliga ställning när det gäller misstänkta brott mot yttrandefriheten. Det är endast JK som kan besluta om förundersökning i de fall som rör tryckfrihetsmål. Vid de stora tillslagen mot distributörer och försäljare har personal från JK funnits med och det är de som avgör vad som ska tas i beslag.

¹³² Uppsala Tingsrätt 98-11-08, B 2741/96.

Anmälningarna rör således hets mot folkgrupp. Den folkgrupp som avses är i de flesta fall "icke-vita" människor och invandrare. Vissa anmälningar avser dock kränkningar av religiösa grupper (Hare Krishna), judar och muslimer, politiska grupper (rasister), nationella grupper (svenskar) och "vita" människor.¹³³ Inte alla anmälningar rör det som vanligtvis avses med Hets mot folkgrupp. Ett antal anmälningar rör hets mot "vita" och hets mot "rasister". Detta tyder på att vissa inom - eller utom Vit maktvärlden - försöker använda lagstiftningen till sin fördel. I denna kategori återfinns givetvis även människor som inte sympatiserar med vit maktvärldens idéer men som vill få klarhet i om svenskar eller "vita" omfattas av begreppet folkgrupp eller ej. Fyra av anmälningarna riktades mot gruppen Stockholms Negrer, en mot gruppen NOFX och en mot rapgruppen Infinite Mass. Anmälningarna var inlämnade av privatpersoner, under vad som i vissa fall på goda grunder kan antas vara falska namn och en anmälan var anonym. Tre anmälningar avskrevs på grund av att preskriptionstiden inträtt och i ett fall konstaterades att brott ej var styrkt.

Rättsfall

Anmälningarna från Svenska Kommittén mot Antisemitism, resulterade i ett tryckfrihetsåtal mot ägaren av Svea Musik, för att denne sålt samlingssskivan White Solidarity (åtalet gällde endast en sång av det finska bandet Mistreat). Tidningen Nordland uppgav sig vara förvånade över att mer material inte åtalats, eftersom det anmälda materialet enligt dem inte var för gammalt - preskriptionstiden är ett år.¹³⁴

Västerås - fallet

Vid en husrannsakan hos en aktivist i Västerås i januari 1998 påträffades bland annat CD-skivor. Det framkom även misstankar om att försäljning av rasideologiskt material förekom från lägenheten i fråga. JK beslutade att inleda en förundersökning rörande misstankar om hets mot folkgrupp. JK konstaterade i juni 1998 dels att preskriptionstiden gått ut, dels att vissa CD-skivor inte föll under hets mot folkgrupp, och att det i vissa fall inte gick att fastställa när en produkt producerats.¹³⁵ I mars 1998 gjordes på JK:s beslut en husrannsakan hos Nordlands lokaler i Linköping. Vid husrannsakan beslagtogs tröjor, T-shirts, affischer, klistermärken och CD-skivor. JK konstaterade dock vid sin utredning att materialet var lagligt.¹³⁶

¹³³ ÄRENDEFÖRTECKNING1634-1993-33,1998-1993-33 2795-1995-30 (ÖVERFÖRS TILL ÄRENDE 2793-1995-30) 2793-1995-33 2690-1995-31, 2895-1995-33, 306-1996-30, 490-1996-32, 1374-1996-30, 1865-1996-35, 2065-1996-33, 2064-1996-30, 2133-1996-33, 2170-1996-30, 2798-1996-33 3120-1996-33, 3438-1997-32, 36-1998-33,187-1998-33

¹³⁴ Intervjun med MS september 1996

¹³⁵ JK beslut 1998-06-11, Dnr 187-98-33

¹³⁶ JK beslut 1998-06-16 Dnr 36-98-33

Brottbyfallet och dess följdverkningar

I samband med den tidigare nämnda konserten i Brottby greps 297 personer. Sedermera kom förundersökningarna att läggas ner för cirka 260 av de gripna.¹³⁷ Det första målet från Brottbykonserten gällde fyra amerikanska medborgare; sångaren Eric Owens, två medlemmar av bandet Max Resist samt en flickvän till en av bandmedlemmarna. De var åtalade för hets mot folkgrupp, vilket bestod i att de under en offentlig tillställning gjort så kallad Hitlerhälsning och ropat Sieg Heil. Tingsrätten konstaterade att de tilltalade genom hitlerhälsningar och "sieg-heil"-rop visat att de sympatiserade med nationalsocialismen, och därigenom ansågs de ha gett uttryck för missaktning för andra folkgrupper än den nordiska. Däremot ansåg inte tingsrätten att de gett uttryck för något hot genom sitt handlande. I påföljdsfrågan konstaterade tingsrätten enbart att hets mot folkgrupp är ett allvarligt brott med högt straffvärde och att annan påföljd än fängelse därför inte kunde komma ifråga. Samtliga av de tilltalade dömdes till en månads fängelse. Två av dessa överklagade domen till Svea Hovrätt. Hovrätten dömde, i likhet med tingsrätten, de tilltalade till en månads fängelse. Detta kan – om hovrättens resonemang i påföljdsfrågan får genomslag i underrättspraxis – leda till att normalstraffet för hets mot folkgrupp ska vara fängelse. Därmed kommer brottet i detta hänseende att jämföras exempelvis med oprovocerad gatumiss-handel där presumtionen för ett fängelsestraff är stark med tanke på brottets art.¹³⁸ En rad domar som avkunnats efter hovrättsdomen i Brottbyfallet tyder också på att så blivit fallet.¹³⁹ Brottbyfallet i sin helhet drar dock ut på tiden. I slutet av mars 1998 väcktes åtal mot 22 av konsertdeltagarna för hets mot folkgrupp, två åtalades även för våldsamt upplopp.¹⁴⁰ I juni 1998 föll en deldom i målet vid Södra Roslags tingsrätt. Av de sju åtalade frikändes tre, tre fälldes för hets mot folkgrupp (varav en kvinna) och en för hets mot folkgrupp och våldsamt motstånd. Samtliga fick en månads fängelse.¹⁴¹ En sångare som deltog i konserten, fälldes först av tingsrätten för att ha skrikit Sieg Heil, men frikändes senare av hovrätten.¹⁴² Efter Brottbydomarna utgav Nordland en protest-T-shirt föreställande hur polisen misshandlar aktivister medan rikspolischefen drar i trådarna. Inkomsterna från försäljningen går till att stödja de dömda i Brottby. Bilder av enskilda polismän som deltog i aktionen lades även ut på nätet.

¹³⁷ 260 förundersökningar om Brottbyupplopp, TT 25/2 1998.

¹³⁸ Rasistiskt och främlingsfientligt våld; rapport från Arbetsgruppen med uppgift att motverka och förebygga rasistiskt och annat etniskt relaterat våld, DS 1998:35, s 217-218.

¹³⁹ se till exempel DB nr. B 162-98, Lunds tingsrätt, dom DB nr B 594-98 Kalmar Tingsrätt, Dom DB nr. B 1033 - 98 Södra Roslags tingsrätt.

¹⁴⁰ Åtal för hets mot folkgrupp vid Brottbykonserten, TT 1/4 1998.

¹⁴¹ Dom Dnr. 1033-98, Södra Roslags Tingsrätt.

¹⁴² TT 199-03-27.

Brottbby är inte det enda fallet där musik eller Heilande och ropande av ”Sieg Heil” i samband med musiken, blivit föremål för polisiära ingripanden. I mars 1998 grep polisen en ung bilförare i Varberg, för att han körde omkring med vindrutan nedvevad och spelade Vit Maktmusik. Han delgavs misstanke om hets mot folkgrupp. Fallet är vid denna rapport skrivande inte avgjort. I juli 1998 åtalades två män i Uddevalla för hets mot folkgrupp när de spelat Vit maktmusik från en balkong, hängt ut en nationalsocialistisk flagga och ropat Sieg Heil. Ett par personer gjorde även så kallad Hitlerhälsning och ropade Sieg Heil genom balkongdörren.

Vit maktvärldens motstrategier

År 1995 lämnade Svenska Kommittén mot antisemitism in en omfattande anmälan mot en rad olika distributörer av Vit maktmusik till JK. I samband med detta införde Ragnarock Records följande deklaration på sina CD- skivor, som svar på anmälan:

*”Denna skivas texter är uttryck för artistisk inspiration och skall inte tolkas som uppmaning till lagbrott. XX och Ragnarock Records uppmanar lyssnarna att inte rikta hat och våldsaktioner mot enskilda invandrare och invandrargrupper. Politiska attacker skall riktas mot de krafter som har påtvingat Sverige en folkfientlig invandringspolitik som på sikt kan utrota vårt folk och vår kultur. Att älska och skydda sin folkstam är inte rashat men en politisk nödvändighet och en plikt för varje sann svensk.”*¹⁴³

Bolaget sände även år 1996 in en redogörelse till JK där bolagets policy klargjordes.¹⁴⁴ Nordland å sin sida svarade på anmälningarna genom att poängtera att sångaren i punkgruppen Stockholms Negrer, Mikael Alonzo – som då var talesman för den statligt finansierade kampanjen Ungdom mot rasism – år 1986 hade anmälts för liknande uttalanden fast riktade mot svenskar och frikänts av JK med hänvisning till konstnärlig frihet.¹⁴⁵ De ansåg att konstnärlig frihet även borde gälla för Vit maktmusiken. Numera är det vanligt att skivkataloger och omslag innehåller liknande deklarationer. Författarna till sångtexter använder sig i allt större utsträckning av det kodspråk, som sedan andra världskrigets slut utvecklats inom den rasideologiska undergroundkulturen, för att undvika åtal.¹⁴⁶ Producenterna av Vit maktskivor väljer även att ta bort uppgifter om produktionsbolag, musikens upphovsmän, CD-presserier o.dyl. för att undvika åtal. Av

¹⁴³ Se till exempel Pluton Svea, Stöveltramp, Ragnarock Records, Sweden Calling Ltd, 1995

¹⁴⁴ 1996-10-10 till Justitiekanslern - Ragnarock Records vänner

¹⁴⁵ Nordland nr 5 1996, s. 4

¹⁴⁶ Detta framgår vid en genomgång av sångtexter till de skivor som utgivits under 1998/99.

samma anledning förekommer det att man sätter ett annat utgivningsdatum än det egentliga på till exempel tidskrifter och att flygblad, klistermärken o.dyl. rutinmässigt är odaterade.

Vit maktvärldens olika aktörer följer generellt sett rättsläget mycket noga. I anslutning till konserter och demonstrationer informeras deltagarna om vilka symboler, hälsningar, osv. som är tillåtna respektive vilka som fällts. På Internet återfinns även information om vilken lagstiftning som kan vara aktuell när det gäller brott med rasistiska förtecken, komplett med statistiska uppgifter och uppgifter om konkreta prejudicerande fall. Sammanställningen innehåller även uppgifter om när till exempel straffskärpningsparagrafen 29.2.7 (straffskärpning för brott med rasistiska motiv) inte kan tillämpas.

Gärningsmännen

När det gäller de individer som dömts för hets mot folkgrupp och där ärendena gäller Vit maktmusik, är samtliga dömda personer som under lång tid varit aktiver i Vit maktvärlden. De tillhör, med något enstaka undantag, den grupp människor som från slutet av 1980-talet varit med om att skapa den moderna rasideologiska undergroundkulturen. Samtliga som dömts enligt tryckfrihetsförordningen är män. Hets mot folkgrupp som ett tryckfrihetsbrott är också, till skillnad från hets mot folkgrupp som brottmål, ett brott som nästan uteslutande kan tillskrivas något äldre aktivister, som under lång tid varit aktiva i olika smågrupper eller på egen hand. Hets mot folkgrupp som brottmål har däremot under de senaste åren utvecklats till ett typiskt brott för yngre sympatisörer och aktivister. Majoriteten av de misstänkta var till exempel år 1996 under 20 år.

English summary

White Noise music

Published by:

National Council for Crime Prevention (BRÅ)

P.O. Box 1386

SE-111 93 Stockholm

Sweden

Internet: www.brottsforebygganderadet.se

Reference:

BRÅ-report 1999:10

ISSN 1100-6676, ISBN 91-38-31579-3

Available in Sweden from:

Fritzes kundtjänst

SE-106 47 Stockholm

Sweden

During the first half of the 1990s White Noise music became the symbol of a growing racist subculture. Between 1990 and 1995 the White Noise music industry was in a phase of growth and development. The badly copied tapes, the LP:s that were hard to come by and the photocopied magazines were slowly but surely replaced by CD:s and professionally produced publications. The number of CD:s for sale grew and the publications became more and more professional. The first phase was over by 1996. Between 1996 and 1998 production stayed at a fairly high level but without any increase. However, the sales figures for the first half of 1999 suggest that production is again increasing. During the first half of the 1990s Swedish White Noise music producers were among the leading producers of the world. The music industry is not the only part of the racist subculture that has grown during the last ten years. So also has the number of white power magazines and other propaganda material. Thus, for instance, in 1988 there were six white power magazines, all of them photocopied. In 1999 the number is at least twenty-five, and half of them are professionally produced. If the amount of material produced by the various movements within the racist subculture is considered in relation to the size of the national population, the amount of racist and anti-Semitic material produced in Sweden is large by comparison with that of other countries.

There are several reasons for the growth of the white power racist subculture. In the late 1980s and the beginning of 1990s printing firms lifted the ban on racist and anti-Semitic material. This ban was imposed at the beginning of the 1960s

and was in function until the advent of the economic crisis that hit Sweden in the late 1980s. The ban was not lifted officially – instead it faded away without anyone really noticing its disappearance. At the same time the daily newspapers started to accept advertising from various White Noise companies. This made it possible for the companies to advertise - at least for a time. Another reason is that the movement of modern racist ideologists is dominated by the generation born in the 1960s and 1970s. This is a generation that easily makes use of information technology. The white power racist ideologists were, therefore, among the first to start using the Internet to spread propaganda and sell white power products. It is not possible to determine the exact number of activists and sympathisers in the white power racist subculture. The number of activists is estimated to be about 1000 persons, the majority of them being men born in the 1960s and 1970s.

It is difficult to establish a direct link between the White Noise music industry and the racist and anti-Semitic groups within the subculture by showing that money goes directly to them. It is clear, however, that White Noise music has enabled the subculture to reach out far beyond the normal recruiting circles. The White Noise music industry also makes it possible for activists to become independent and support themselves and their families. It also enables them to finance new projects.

During the last two years or so, White Noise music has become the subject of much discussion both in the media as well as among different levels of government officials. Schools have banned White Noise music, local councils have become more restrictive over allowing racist organisations to rent public premises for concerts and the police have made several large raids on concerts and record companies. Some of the police activity has resulted in convictions for incitement to racial hatred. During the last two years the number of large concerts has declined. The number of records sold by the various White Noise companies decreased in 1997, but started to increase again in 1998 and the first half of 1999. The measures taken by various government agencies and the convictions for incitement to racial hatred have to some extent contributed to the record companies downplaying the message and the marketing. And the writers of the songs have to some extent abandoned openly racist and anti-Semitic language in favour of a coded message. But White Noise music still plays an important role in the subculture of white power. It remains an important source of income and inspiration, and also constitutes an instrument for the recruitment of new activists and followers.

